

Eläkkeensaaja

23.9.2021

4 • 2021

ELÄKKEENSAAJIEN KESKUSLIITON JÄSENLEHTI. PENSIONSTAGARNAS CENTRALFÖRBUNDS MEDLEMSTIDNING.

10 KANSALAI-
TOIMINTA
SUURTEN
MUUTOSTEN
EDESSÄ

12 KIPU-
PISTEIDEN
KAUTTA
UUTEEN
NOUSUUN

LUE TÄSTÄ NUMEROSTA

- Teema: Digiä arjessa 4–5
- Edunvalvontaa 6–7
- EKL:n 21. liittokokous Turussa 3.–4.11.2021 sivu 8

PIIRISIVUT 24–29

EKL KYMI

EKL PIRKANMAA

EKL HÄME

Eetu ry kannanotto 7.9.2021

ELÄKELÄISJÄRJESTÖT BUDJETISTA: Ikääntyneiden toimeentulo ja vaikuttamis- mahdollisuudet turvattava

Eläkeläisjärjestöt vaativat hallituksen budjettiriihestä päätöksiä, joilla määrätietoisesti jatketaan eläkeläisköyhyyden torjuntaa. Pienimpiä eläkkeitä on korotettava ja otettava huomioon päätösten vaikutukset väestön ikääntymisen ja toimeentulon näkökulmasta.

Eläkeläisliittojen etujärjestö EETU ry:n mukaan on tehtävissä verolinjauksissa erityisesti huomioitava se, että välillisten verojen korottaminen kohdistuu kaikkein kipeimmin pienituloisiin. Niiden korotuksista tulee pidättäytyä välttämättömyshyödykkeiden osalta.

Eläkeläisjärjestöjen mielestä on myös jatkettava hallitusohjelmassa sovittua pienimpien eläkkeiden korotta-

mista. Takuueläkettä on korotettava ja täysi kansaneläke nostettava takuueläkkeen tasolle. Eläkeläisköyhyyden torjumiseksi tarvitaan myös lääke- ja muiden korvausten parantamista, lisää maksuttomia ja kohtuuhintaisia palveluita sekä kohtuuhintaista asumista ja liikkumista.

Eläkeläisjärjestöt toteavat, että vanhuspalveluiden hoitajamitoituksen toteutuminen on varmistettava riittäväällä ja ennakoivalla hoivahenkilöstön koulutuksella. Alan palkkojen ja työolojen on oltava houkuttelevia. Myönteistä EETU ry:n mukaan on, että vanhusasiavaltuutetun toimisto on saamassa tarvitsemansa resurssit.

Budjettikannanotossa otetaan kantaa myös tilanteeseen, jossa Veikkauksen tuot-

tojen pieneneminen uhkaamien järjestöjen rahoituksen tulevaisuutta. EETU ry edellyttää valtiovalalta päätöksiä, joilla turvataan kansalaisyhteiskunnan toimintaedellytykset valittavasta rahoitusmallista riippumatta.

EETU edellyttää myös oikeudenmukaisuutta kotitalousvähennykseen, josta nyt eivät hyödy pienituloiset kuten kansaneläkkeellä olevat.

Ilmastotoimissa on kannanoton mukaan otettava ikääntyneet huomioon mm. turvaamalla joukkoliikenteen ostoilla ikääntyneiden mahdollisuus edulliseen liikkumiseen koko maassa. Kotien ja palveluasumisen jäähdytykseen on suunnattava korjausavustuksia ja julkista tukea.

Lue koko kannanotto: www.eetury.fi

Puhelin- ja kotimyynnin säätelyä on tiukennettava

Euroopan unionin Omnibus-direktiivin on tarkoitus tehostaa kuluttajansuojasääntöjä ja niiden valvontaa. Direktiivi on pantava täytäntöön viimeistään 28.11.2021 ja sitä on ryhdyttävä soveltamaan 28.5.2022.

Oikeusministeriö asettaman työryhmän tehtävänä oli valmistella hallituksen esityksen muotoon laadittu ehdotus direktiivin täytäntöön panemiseksi tarvittavasta lainsäädännöstä. Työryhmän ehdotuksen oli myös määrä sisältää puhelin- ja kotimyyntiä koskevien säännösten tiukentamisesta kuluttajansuojan parantamiseksi. Mietintö valmistui kesän aikana.

Kilpailu- ja kuluttajavirasto sekä Kuluttajaliitto jättivät mietintöön eriävät mielipiteensä, eikä syyttä. Mietintö ei sisällä ensisijaisia toimenpiteitä rajoittaa puhelinmyyntiä. Kotimyyntiin peruuttamisoikeutta hieman laajennettaisiin ja puutteellisen tiedon antamisen seuraus- ja tarkennettaisiin.

Työryhmä perustele kantaansa sillä, että lainrikkomuksiin voidaan entistä tehokkaammin puuttua kuluttaja-asiamiehen vuosi sitten saamien uusien toimivaltuuksien avulla. Se viittaa myös kieltorekistereihin, joihin liittymällä kuluttaja voi kieltää ei-toivotun puhelinmyyntin.

Puhelin- ja kotimyyntiin liittyy monia ongelmia. Saa-

mani palutteen mukaan niistä on kärsinyt myös moni jäsenemme. On painostavaa myyntiä, puutteita tietojen antamisessa ja epäselviä laskutus- ja tilauskäytäntöjä ynnä muuta. Ongelmat vain kertautuvat iäkkäiden ja esim. muistisairaiden kohdalla.

Kilpailu- ja kuluttajaviraston puhelinmyyntiä koskevassa tutkimuksen mukaan ongelmia puhelinmyyntitalanteessa oli kokenut lähes viidesosa kuluttajista. Valtaosa vastaajista (73 %) oli sitä mieltä, että puhelinmyynti häiritsee heidän yksityisyytensä ja että puhelinmyyjät painostavat ostamaan tavaroita tai palveluita. Lisäksi yli puolelle vastaajista ei ollut kerrottu

lainkaan myyjän yhteystietoja.

Kuluttajaliiton edunvalvojille tekemän kyselyn mukaan kotimyyntiin liittyi painostavia myyntitapoja ja piittaamattomuutta edunvalvonnan rajoista. Lähes kaikki (97%) edunvalvojat kertoivat kohdanneensa työssään puhelinmyyntiin liittyviä ongelmia.

Oikeusministeriö järjesti asian johdosta elokuussa päättyneen lausuntokierroksen. Valmistelua jatketaan oikeusministeriössä ja alustavan aikataulun mukaan asia on tarkoitus esitellä eduskunnalle vielä tämän vuoden puolella.

Sanna Marinin hallitusohjelmassa on asiaan liittyen selkeä kirjaus:

”Puhelin- ja kotimyyntiä rajoitetaan ja säädellään tiukemmin kuluttajan suojaksi”. Voisi todeta, että mietinnössä esitetty lopputulos on selkeästi vastoin tuota hallitusohjelmakirjausta. Tätä asiaa kummeksuttiin myös Eläkeläisliittojen etujärjestö EETU ry:n asiasta antamassa tiukassa lausunnossa.

EETU ry:n mielestä puhelin- ja kotimyyntiä on kiristettävä huomattavasti esitettyä määrätietoisemmin. ”Edunvalvonnan kohteena oleviin henkilöihin ja kaikkein iäkkäimpiin vanhuksiin kohdistuva myynti tulisi kieltää kokonaan. Kaikessa myynnissä tulisi edellyttää henkilön ennakkollista suostumusta, sekä jälkikäteen

EKL-tiedote 2.9.2021

EVA lietsoo sukupolvien välistä eripuraa

Elinkeinoelämän valtuuskunta EVAn 31.8.2021 julkaisema eläkepoliittinen raportti ”Uusi sukupolvi-sopimus” lietsoo sukupolvien välistä ristiriitaa ja epäluottamusta eläkejärjestelmää kohtaan. Tätä ei Eläkkeensaajien Keskusliiton mielestä kaivata.

– EVAn ehdotus eläkeiän sitoamisesta taloudelliseen huoltosuhteeseen on omiaan rapauttamaan luottamusta eläkkeelle pääsyä kohtaan sekä luomaan epävarmuutta etenkin nuoremmilla ikäluokilla. Lisäksi se heikentäisi oleellisesti järjestelmän ennakoitavuutta. Eläkejärjestelmämme on kansainvälisessä vertailussa maailman huipputasoa ja tavoitteena tulisi olla luottamuksen lisääminen sitä kohtaan. Asiaa ei todellakaan auta jälkiviisauksien laukominen tai epävarmuuden tietoinen lisääminen, sanoo Eläkkeensaajien Keskusliiton puheenjohtaja **Simo Paassilta**.

– Raportin toteamus, että suurin virhe oli päästää suuret ikäluokat liian aikaisin eläkkeelle, on mielestäni alhainen heitto, joka on jälki-

viisaudessaan haitallista rakentavalle keskustelulle, Paassilta jatkaa.

Vuosien 2005 ja 2017 eläkeuudistukset ovat ottaneet huomioon, ja tehneet merkittäviä ratkaisuja eläkejärjestelmämme kestävyysparantamiseksi. Eläkkeelle jäämistä on myöhennetty merkittävästi ja otettu käyttöön elinaikakerroin, joka automaattisesti vaikuttaa eläköitymisen myöhentämiseen suomalaisten eliniän kasvaessa.

– Työllisyysasteen nosto tulee olla tavoitteena, se kasvattaa työeläkejärjestelmän kestävyttä ja tietysti samalla yksilöiden eläketa-soa, kun työtä on tarjolla enemmän. Tämä vaatii ponnostuksia työkyvyn ylläpitoon, työhyvinvointiin sekä ikäyrjinnän poistamiseen työelämästä. Osalla eläkkeensaajista on tosiaankin annettavaa työelämälle, houkuttelevat työtarjoukset ovat heille tervetulleita, toteaa Simo Paassilta.

EKL tyrmää EVAn esityksen työeläkeindeksin muuttamisesta kuluttajahintaindeksiksi sillä indeksin rakenne vaikuttaa ratkaisevasti eläkkeen ostovoiman kehitykseen.

TOIMINNANJOHTAJALTA ■ TIMO KOKKO

kirjallista vahvistusta riittäväällä harkinta-ajalla”, lausunnossamme todetaan.

EETU huomauttaa, että vanhuksilla ei välttämättä ole halua, jaksamista eikä tarvittavia tietoja viedä kohtaamaansa vääryyttä kuluttajaviranomaisen tietoon.

Myös työryhmän kotimyyntiin esittämät toimenpiteet ovat mielestämme riittämättömiä. Työryhmä ehdottaa kotimyyntin peruuttamisosoikeuden laajentamista tilanteissa, joissa sopimus on tehty kauppiaan ilman kuluttajan pyyntöä tekemän kotikäynnin yhteydessä. Tällainen kaupan peruuttamisosoikeuden laajentaminen on erittäin tärkeää, mutta se ei

riitä. Ongelmaan tulee puuttua huomattavasti määrätietoisemmin. Kaikessa kotimyyntissä tulisi edellyttää kirjallista vahvistusta pakollisena ja riittäväällä harkinta-ajalla. Tämä mahdollistaisi myyntitarjousten läpikäymisen rauhassa ja ilman myyjän läsnäoloa, luotetun tahon kuten esimerkiksi omaisen kanssa.

Yhteiskunnan velvollisuus on suojella haavoittuvassa asemassa olevia ja estää ei-toivottu ja epäeettinen myynti ja väärinkäytökset. Toivottavasti oikeusministeriö ottaa saamastaan lausuntopalautteesta vaarin. Jatkamme vaikuttamistyötä tässä tärkeässä asiassa.

SIMO PAASSILTA

päätoimittaja, chefredaktör
Eläkkeensaajien Keskusliiton puheenjohtaja
Pensionstagarnas Centralförbunds ordförande

PÄÄKIRJOITUS

Liittokokouksen tavoitteiden toteutuminen

Lappeenrannan liittokokouksessa v. 2017 päätettiin, että liitolle laaditaan strategia, jonka ydinsanoman on, että EKL on aina heikomman puolella. Tavoitteeksi asetettiin, että maahamme on laadittava eläkeläis-köyhyyden poistava toimenpideohjelma. Kokouksessa hyväksyttiin myös Täyttä elämää yhdistyksissä 2017–2021 -ohjelma, jossa paneudutaan yhdistyksen neljään tärkeään toiminnan lohkokon: jäsenasioihin, paikalliseen edunvalvontaan, yhteistyöhön ja tiedottamiseen.

Valtuusto hyväksyi v. 2019 liitolle strategian vuosille 2019–2023. Sen tavoitteena on nykyaikainen ja nuorekas, sinnikkäästi ja aktiivisesti eläkkeensaajien asemaan vaikuttava toimija, joka tarjoaa jäsenilleen iloa ja hyvinvointia mukavassa seurassa.

Vuoden 2019 eduskuntavaaleihin liitto teki omat toimenpide-esityksensä eläkeläis-köyhyyden torjumiseksi liittokokouksen asettaman tavoitteen mukaisesti. Osa esityksistämme on edennyt, osa ei. Lupauksia ohjelmasta on kyllä saatu, mutta varsinainen ohjelmatyö, johon myös EKL haluaisi osallistua, ei ole käynnistynyt.

EKL:n pitkäaikainen, joskus vähän ärhäkkäkin, edunvalvontatyö on tuottanut myös tulosta. Koskaan ei ole hallitusohjelmaan kirjattu niin monia vaatimuksiamme, kuten esimerkiksi pienten eläkkeiden korotus, hoitajamitoitus, sosiaali- ja terveystalouden parantaminen sekä asiakasmaksulain uudistaminen ja maksujen kohtuullistaminen, ikäystävällinen asuntopolitiikka, esteettömän asuntotuotannon edistäminen ja erilaisten asumismuotojen tukeminen. Joitakin hallitusohjelmaan kirjatusta tavoitteista on jo toteutunut. Haluamme uskoa, että hallitus toteuttaa muutkin lupauksensa.

Yhdistystoiminnassa eletään suurta murroksen aikaa. Selkeimpänä merkinä siitä on jäsenten uudenlainen tapa tulla järjestötoimintaan. Mukaan tullaan kyllä nopeasti, mutta toimintaan sitoutuminen on aikaisempaa lyhytaikaisempaa.

Uudet jäsenet ovat enenemässä määrin ”keräilijöitä”, jotka poimivat tarjolla olevista mahdollisuuksista itselleen mieleiset ja parhaat palat eivätkä ole valmiita laajasti yhteiseen tekemiseen ja vastuunkantoon. Toimihenkilöiden löytäminen on vaikeutunut. Pitkään jatkunut jäsenmäärämme kasvu on pysähtynyt. Vuonna 2020 vauhdikkaasti käynnistynyt jäsenhankintakampanja lamaantui alkumetreille, kun koronaepidemia iski.

Uuteen liittokokoukseen lähdemme toiveikkaasti. Hallitus esittää, että liittoon perustetaan tulevaisuustyöryhmä, joka analysoi järjestöme nykytilanteen ja etsii keinot, joilla liittomme saadaan taas veto- ja pito-voimaiseksi.

Förverkligandet av kongressperiodens mål

På förbundskongressen i Villmanstrand år 2017 beslöts att en strategi för förbundet skall uppgöras, vars kärnbudskap är att EKL alltid står på de svagares sida. Som mål ställdes att vi i vårt land ska få ett åtgärdsprogram som avlägsnar fattigdomen bland pensionstagarna. Mötet godkände också ett aktivitetsprogram för föreningarna, Leve livet -kampanjen 2017–2021, där man satsar på föreningsverksamhetens fyra pelare: medlemsfrågor, lokal intressebevakning, samarbete och information.

Fullmäktige godkände år 2019 en strategi för förbundet under åren 2019–2023. Målet är att bli en modern och ungdomlig aktör som en tråget och aktivt påverkar pensionstagarnas ställning, och som erbjuder medlemmarna glädje och välmåga i trevligt sällskap.

Inför riksdagsvalet 2019 presenterade förbundet ett eget förslag på hur vi kan bekämpa fattigdomen bland pensionstagarna, i enlighet med de mål som ställdes upp av förbundskongressen. En del av våra förslag har framskridit, andra inte. Löften om ett programarbete har vi nog fått, men det egentliga programarbetet, där också EKL gärna vill delta har inte inletts.

EKL:s långvariga, och ibland t.o.m. ettriga intressebevakningsarbete har också gett resultat. Det har aldrig tidigare i ett regeringsprogram skrivits in så många av våra krav, såsom exempelvis en höjning av de lägsta pensionerna, vårdstandarddimensionering, en förbättring av social- och hälsovårdsservicen samt en reform av lagen om klientavgifter och en rimligare avgiftsnivå, en äldrevänligare bostadspolitik, främjandet av tillgänglighet i bostadsproduktionen och stöd till olika slag av boendeformer. Några av målen i regeringsprogrammet har redan förverkligats. Vi vill tro, att regeringen kommer att förverkliga också de andra löfena.

I föreningsverksamheten lever vi i en stor brytningstid. Det tydligaste tecknet på det är medlemmarnas nya sätt att närma sig organisationsverksamheten. Människor kommer nog snabbt med i verksamheten, men man förbinder sig nu mera kortsiktigt än tidigare.

De nya medlemmarna är i allt högre grad ”samlare”, som bland till buds stående möjligheter tar åt sig de för egen del bästa bitarna och inte är redo att arbeta i en gemenskap och ta ansvar på ett bredare plan. Det har blivit svårare att finna ombudsmän. Antalet medlemmar, som under en längre tid ökade har nu avstannat. Medlemsvärningskampanjen som fick en flygande start år 2020 förlamades snabbt, då koronaepidemin slog till.

Vi går förhoppningsfullt in i den nya kongressperioden. Styrelsen föreslår att förbundet grundar en framtidsarbetsgrupp, som ska analysera vår organisations nuvarande situation och söka metoder som igen ökar vårt förbunds dragningskraft och hållbarhet.

KUVA: TIMO HONKANEN

Paluuta entiseen ei ole

Tietokone ja nettiyhteys vapauttavat harrastukset paikasta ja toisten laatimista aikatauluista. Joskus jopa pysyvästi.

DKuusankoskelainen **Tuula Honkanen**, 68, luonnehtii itseään ”introvertiksi, tietokoneen ääressä viihtyväksi puolinörtiksi”.

– Ehkä olen myös hivenen mökkihöperö. Arkikulttuurin harrastaminen verkossa on minulle erinomainen asia. Ymmärrän toki, että kaikki eivät ole kanssani ihan samaa mieltä, Tuula sanoo hymyssä suin.

Tuula on myös Verkosta virtaa -toiminnan vapaaehtoinen tietotekniikan vertaisopastaja ja opastaa ikätovereitaan tietotekniikan ja netin pariin.

Tuula teki päivätyönsä taloushallinnon parissa. Eläkkeelle hän jäi viisi vuotta sitten. Työpaikkana on ollut mm. Hyria Hyvinkäällä ja Liiketalousopisto Helsingissä sekä Postin Talous Kouvolassa. Tietokoneen ääressä istuminen onkin Tuulalle tuttua jo työelämästä.

– Koska työmatka Kuusankoskelta on ollut pitkä, olen jo työelämässä saanut tehdä etätöitä silloin, kun se on ollut mahdollista. Ja olen arvostanut tätä mahdollisuutta, Tuula kertoo.

Mutta eivät tietokoneet ja netti ole Tuulalle pelkästään istumista näyttöruudun edessä. Myös liikuntaa voi harrastaa verkossa. Tuula liittyi vuoden alussa netissä toimivaan Forever Online -kuntoklubiin. Nyt hän voi joogailla ja harrastaa ohjattua liikuntaa olohuoneen matolla silloin kun haluaa.

– Parasta on, että veljentyttöni **Sanna** ’tulee’ olohuoneeseemme liikunnanohjaajana keskiviikkoiltaisin

verkon välityksellä ja johdattaa minut pilateksen pariin.

Paluuta entiseen Tuulalla tuskin enää on.

– Luulen, että tulevaisuudessa en enää pakkaa repuuni joogamattoa ja lähde jonkun muun tekemän aikataulun mukaisesti makailemaan kylmille matoille tai hikoilemaan ryhmien joukkoon saleille.

Liikunnan lisäksi Tuulan intohimona on käsityöt. Eläkkeelle jäätyään hän osallistui monille käsityökurseille. Viime syksynä päätin pitää tauon käsitöistä. Ja koronakin vähän vaikutti siihen, koska tunneilla ollaan aika lähekkäin.

Sukkia syntyy kuitenkin edelleen hitaasti, mutta varmasti. Nyt on meneillään sukkipari numero 45. Ja tietysti tähänkin harrastukseen liittyy netti, kuinkas muuten.

– Laitan sukista kuvia ja tietoa Pinterestiin, jotta voin joskus vanhainkodissa katsella ja muistella, mitä olen aikoinaan tehnyt. Myös Tuulan äiti on käsityöntekijä, ammattilainen suorastaan. Tuula on kuvannut myös äitinsä vanhoja käsitöitä Pinterestiin.

Pinterest on ilmoitustaulutyypinen, netissä toimiva linkkien ja kuvien jakopalvelu. Se tarjoaa mahdollisuuden luoda ja ylläpitää esimerkiksi kuvakokoelmia, jotka perustuvat johonkin teemaan, kuten tapahtumaan tai harrastukseen. Palvelu on suosittu esimerkiksi käsityöharrastajien keskuudessa.

Tuulan ja hänen äitinsä käsitöihin voi tutustua osoitteessa <https://fi.pinterest.com/tuulahonkanen/>

– Itseäni luonnehtisin ehkä enemmän tekstiilitaiteilijaksi kuin käsityöntekijäksi, koska minulla ei ole aina käsityöntekijältä vaadittavaa kärsivällisyyttä.

Sukkien neulomisen ohella kieltenopiskelu on Tuulalle läheinen harrastus.

– Koulussa minulla oli lyhyt englanti ja olen nyt opinnoissani keskittynyt englantiin. Olen aikoinani polttanut kaikki saksan ja ruotsin oppikirjat, Tuula sanoo nauraen.

Kieltenopiskelu sujuu sekin hyvin verkossa, esimerkiksi kansalaisopiston etäkursseilla. Ja kansalaisopistot tarjoavat paljon muitakin mielenkiintoisia etäkursseja. Tuula on ollut pitkään mukana Kouvolan kansalaisopiston Elämäntarina-ryhmässä. Kun korona pakotti olemaan paljon kotona, oli aikaa kirjoittaa. Voisi sanoa, että koronan ansiosta Tuulan elämäkertaa on jo painokunnossa.

– Elämäkerran kirjoittaminen on ollut mielekästä korona-ajan puuhaa. Elämäntarinarinryhmän kokoontumisen ja opetus on onnistunut etänä yhtä hyvin kuin lähiopeutuksessakin. Mielestäni

jopa paremminkin. Ei ole tarvinnut lähteä minnekään, on säästynyt sekä aikaa että bensa.

Tosin kaikki kirjoittajaryhmäläiset eivät ole pitäneet etäopetuksesta. Usein syynä on ollut myös se, että joillakin on kotona vain pöytäkone, jossa ei ole kameraa eikä mikrofonia. Tällöin he ovat päässeet mukaan vain kuunteluoppilaina.

– Myös asenne on vaikuttanut. Kaikki eivät yksinkertaisesti halua lähteä mukaan mihinkään etäilyyn. Ehkä Verkosta virtaa -vertaisopastajana voin edes vähän vaikuttaa näihin asenteisiin ja saada ihmiset kiinnostumaan tietotekniikan ja netin hyödyistä ja huveista, Tuula tuumailee.

Kansalaisopiston kurssien lisäksi verkossa on tarjolla monen moista muutakin luentoa, kursseja ja koulutusta.

– Zoom-etäohjelmalla olen kuunnellut paljon Aalto-yliopiston ja Ekonomiliiton luentoja. Olen opiskellut mm. **Esa Saarisen** johdolla filosofiaa. Verkosta virtaa -koulutukset ovat olleet myös erinomaisia ja taidot ovat lisääntyneet hurjasti, Tuula kertoo.

Korona-aika Tuula viimeisteli kymmenen vuotta työnalla olleen elämäkertansa painokuntoon. Kansikuvaa: Kouvolan kansalaisopisto.

Tuulalla ja hänen niin ikään eläkkeellä olevalla miehellään **Timo Honkasella**, 68, on ollut välillä molemmilla verkossa jopa kymmenkunta etäpalaveria, luentoa ja kokousta viikossa.

– Me eläkeläiset olemme kalustaneet sekä kotiin että mökille tilat, joissa voimme rauhassa istua koneen äärellä. Ja samalla valmistuu villasukkia siinä sivussa.

Jokin aika sitten Tuula katsoi Zoomilla Kuopion kansalaisopiston teatteriryhmän live-streamatun esityksen nimeltä Satumaista satuilua.

– Näyttelijänä oli hyvä ystäväni **Ossi** ja esitys oli oikein miellyttävää katseltavaa, mutta en todellakaan olisi lähtenyt sitä Kuopioon asti livenä katsomaan.

Toki elämässä on hyvä olla muutakin kuin ’koneella olemista ja netissä roikkumista’. Tuula on kotoisin Mäntyharjulta, missä hän ja Timo viettävät paljon aikaa Tuulan perintönä saadulla mökillä. Ja mökillähän tunnetusti puuhaa riittää.

Digitukikenttäkö levällään kuin Jokisen eväät?

Tulin järjestötyöhön yritys-elämän puolelta. Digi-opastustoiminnan laajuus oli minulle ennestään melko tutkimaton alue. Olin toiminut digiopastajana pääasiasa vain kotikentällä: opettanut lapsille tietokoneet ja kännykät – mutta pian he opastivatkin jo minua.

Kesän ajan tutustuin digiopastuksen palvelutarjontaan ja huomasin, että digituen kenttä ja muodot näyttävät sekavana siihen perehtyneellekin, saati tavallisille kansalaiselle. En ihmettele, jos opastuksen tarvitsijat ja tarjoajat eivät kohtaa toisiaan.

Valtio, kaupungit, kunnat, liitot, yhdistykset ja yritykset tarjoavat opastusta ja jokainen vieläpä usein eri tavoin.

Käytettävät nimet ja termit ovat yhtä monipuoliset: on digiä, nettiä, surfia, e:tä, taitoa, neuvoojaa, opastajaa, kouluttajaa, tutoria... Digi-tuki ja digiopastus näyttävät olevan yleisimmät termit, joilla vertaisopastuksesta puhutaan.

Verkosta virtaa -toiminnan vertaisopastuksella tarkoitetaan tilannetta, jossa samankäiset ihmiset opastavat toisiaan tietokoneiden, älylaitteiden ja netin käytössä.

Digi- ja väestötietovirasto DVV on ottamassa valtakunnallista roolia digitukikentällä

Digiongelmien tiedostettiin ehkä ensimmäiseksi järjestötasolla ns. kolmannella sektorilla ja vähitellen myös valtiollisella ja kunnallisella tasolla. Tällä hetkellä tuotetaan jo mahdollisesti numeroitua, käyttäytymistietoa ja aiesuunnitelmia.

Digitukijaverkostossa käy kuhina ja julkisen sektorin tuottamasta tietomassasta voisi pyöräyttää helposti lisää tutkimuksia ja teorioita.

Operatiivisena toimijana ihmettelen, miten tuo kaikki auttaa juuri nyt digiasioiden kanssa tuskailevia ikäihmisiä? Heidän pitäisi saada maksettua netissä laskut, tilattua henkilökortti tai ostettua junalippu, koska palvelupisteet on lakkautettu. Sähköpostikin olisi tarpeen saada toimimaan.

Konkreettisia ratkaisuja on kyllä tarjolla. Avuntarvitsijoiden on vaikea löytää apua ja neuvoja sirpaleisesta digitukikentältä. Välillä tuleekin tunne, että digitukikenttä on levällään kuin Jokisen eväät.

Korona-aika on tuottanut eri toimijoille muistikirjat täyteen hyviä ideoita, jotka pitäisi saada joskus käyntiin. Tarve arjen digituella on kuitenkin tässä ja nyt – ei kovin pitkän tutkimuspohdinnan ja toimijoiden kimppatsempailun jälkeen.

Digitukea tarjoavien tahojen toiminnossa ja elinvoimaisuudessa tulee todennäköisesti lähivuosina tapahtumaan muutoksia.

Näkin isossa kuvassa, että opastuskenttä tulee väistämättä selkiytymään ja järjestäytymään uudelleen. Koska digitukitoimijoiden joukko on valtaosin kolmannen sektorin voitto-tavoittelematon yhdistys- tai kansalaistoimintaa, ei muutos ehkä ole niin nopea tai raju kuin se olisi yksityisellä sektorilla.

Vuoden 2020 alussa perustettu Digi- ja väestötietovirasto DVV on ottamassa valtakunnallista roolia maakunnallisten digitukitoimijoiden koordinoijana. DVV:llä ei kuitenkaan ole omaa opastusta tai koulutustoimintaa. Virasto toimii, ainakin tässä vaiheessa, ikään kuin sateenvarjona ja digitukiportaalina digiopastusta tuottaville toimijoille.

Nähtäväksi jää, mitä tämä koordinaatio ja yhteysportaalit tarkoittaa jo pitkään sitä työtä tehneille kolmannen sektorin toimijoille ja muille maakunnallisille digitukea konkreettisesti tarjoaville yhteisöille.

Yhdistyvätkö pienet paikalliset? Tuleeko uusia yksityisiä tai kunnallisia toimijoita? Miten avustukset jaetaan – valtion budjettiin?

Verkosta virtaa – vahvuutena valtakunnallisuus, oma verkosto ja maksuttomuus

Eläkkeensaajien Keskusliiton Verkosta virtaa -toiminta on digituessa ja -opastuskoulutuksessa pitkän linjan edelläkävijä. Se on valtakunnallisesti digiopastusta ja -koulutusta maksuttomasti toteutettava ja tarjoava yleishyödyllinen taho.

Vahvuutemme on laaja, koko Suomen kattava alue-ohjaaja- ja vertaisopastajajoukkomme, jonka tuottaman tiedon vuoksi meillä on ainutlaatuinen kokemus ja käyttäjätieto eri alueilta.

Sen ansiosta Verkosta virtaa voi myös omalla toiminnallaan tukea ja auttaa pienempiä, maakunnallisia toi-

mijoita opastuksissa ja verkostoitumisessa.

Joissakin järjestöissä opastajien on liityttävä yhdistyksen jäseneksi ja maksettava jäsenmaksu päästäkseen tekemään opastuksia. Mutta meillä ei edellytetä jäsenyyttä.

Lisäksi tarjoamme vertaisopastajille koulutukset, majoitukset, ruoat ja opetusmateriaalit kaupan päälle, matkakulujakin voimme ajoittain korvata.

Verkosta virtaa on aitoa vapaaehtoistyötä!

Mobiilisti, mutta hitaasti ja hermoja kiristellen

Päätin uteliaisuuttani ottaa digitalisaatiosta niskalennkotteen. Koronaepidemian alussa aloin arjessani toimia mahdollisimman paljon

Verkosta virtaa -toiminnan Elämys- ja Kohtaamispäivillä koetaan tuhdin asiasisällön lisäksi kevyen iloista tilanteita, kun digitaaliseen tietotekniikkaan tutustutaan virtuaalisen keilapelin avulla.

Pelkästään pankki- ja maksuasiointia ja autolla liikumista varten tarvittiin ennen vain kaksi selkokäyttöistä appia: pankkikortti ja lompakko. Nyt niitä on 14, ja jos minulla olisi ladattava sähköauto, niin tarvitsisin vielä viisi tai kuusi lisää.

Omat ongelmansa tuovat tilanteet, joissa puhelin ei löydä verkkoa tai appi ei saa yhteyttä palvelimeen.

Mobiiliapilla maksaminen on lähtökohtaisesti hitaampaa ja vaivalloisempaa kuin pankkikortilla.

Mobiiliapit ja sähköiset palvelut julkaistaan toisinaan keskeneräisinä ja jatkokehitystä tehdään käyttäjälähtöisten ja -kokemuksien perusteella. On kohtuutonta edellyttää ikäihmisten toimivan koekaniineina. Digitalisaation pitäisi kehittyä ihmisten mukana, käyttäjälähtöisesti, ei päinvastoin.

Siksi Verkosta virtaa -toiminnan luoma opastuspalvelu on tärkeää ja tarpeen niin pitkälle tulevaisuuteen kuin kukaan meistä pystyy hahmottamaan.

Minulle on sanottu, että opastuksen tarve lakkaa, kun nuorempien, diginatiivien, sukupolvi ikäännyy. No, kannattaa pohtia vähän laajemmin. Me emme elä tasavertaisessa maailmassa ja pysyvää on vain muutos – näin on todennäköisesti myös tulevaisuudessa.

Teksti ja kuvat: Pekka Vartiainen

**Tietokone ei toimi?
Netti on hidask?
TV-kanavat eivät näy?**

Korjaamme kaikki kotisi digihaasteet!

DIGITALKKARI KOTIIN ALK. 79 €

- Tietokoneiden ja tablettien sekä laajakaistalaitteiden asennukset ja ongelmanratkaisut
- Tietoturvaratkaisut
- Huolenpito palvelut
- Tietokoneiden määräaikaishuollot
- TV- ja kotiteatterilaitteiden asennukset
- Käyttöönnotto ja opastus (myös äly- ja senioripuhelimet)

Asiakaspalvelu 030 670 3044 (0,084 €/min) / tuki@digitalkkarit.fi
Tutustu palveluihimme, saatavuuteen ja hintoihin www.digitalkkarit.fi

Digitalkkari kotiin

Kotitalousvähennys

-40%

Digitalkkari myös etänä alk. 25€

DIGITALKKARIT

DIGITALKKARIN KOTIIN -PALVELUT OVAT SAATAVISSA: Imatra, Jyväskylä, Kuopio, Lahti, Lappeenranta, Mikkeli, Oulu, Pori, Seinäjoki, Vaasa, Hamina, Kotka, Kouvola, Porvoo, Vihti, Pirkanmaa, Pääkaupunkiseutu, Keski-Uusimaa ja Varsinais-Suomi.

EKL Eläkkeensaajien Keskusliitto EKL ry

Pensionstagarnas Centralförbund PCF rf

TIEDOTTEITA

EKL-tiedote 1.6.2021

Ei koroteta enää kiinteistövero

Eläkkeensaajien Keskusliitto EKL ry huomauttaa, että kiinteistöveron korotus nostaa aina asumisen hintaa ja on suhteellisesti ankarampi pienituloisille kuin suurituloisille.

Vihreiden puheenjohtaja **Maria Ohisalon** mukaan (Ylen kuntavaalien puheenjohtajatentti 24.5.) kiinteistöveron nosto on ensisijainen vihreiden ajama veronkorotus.

- Kiinteistövero on tasavero, joka rasittaa pienituloisia kaikkein rajuimmin. Tätä veroa arvioitaessa ei oteta huomioon verovelvollisen tuloja, varallisuutta tai maksukykyä. Veron korottamisen seurauksena asuminen kallistuu niin omistusasunnoissa kuin vuokra-asunnoissa asuilla, toteaa Eläkkeensaajien

Keskusliiton puheenjohtaja **Simo Paassilta**.

Vuonna 2015 Pellervon taloustutkimuksen tekemän selvityksen mukaan omakotitaloasujat maksavat enemmän kiinteistöveroja kuin asunto-osakeyhtiöissä asuvat. Kiinteistöveron arvo on suhteellisesti ankarampi pienituloisilla kuin suurituloisilla ja määrällisesti eniten kiinteistöveroja maksavat 45–74 -vuotiaat.

- Edellä mainitusta selvityksestä kävi ilmi sekin, että kiinteistöverojen osuus asuntokunnan ansioista on suhteellisesti korkein yli 75-vuotiailla. Tämän veron korottaminen ei tue ollenkaan sitä yleistä tavoitetta, että ikääntyneen pitää voida asua omassa kodissaan mahdollisimman pitkään, päättää puheenjohtaja Paassilta.

EKL-tiedote 23.8.2021

Kotitalousvähennys on saatava tulevassa kokeilussa kaikkien ulottuville

Eläkkeensaajien Keskusliitto vetoaa maan hallitukseen, että se ottaisi syyskuun budjettiriihessä päätettävään kotitalousvähennyksen kokeiluun mukaan myös vähävaraiset kansalaisemme.

Valtiovarainministeriön budjettiriihessä päätettiin, että kotitaloustoista sekä hoiva- ja hoitotoista voisi jatkossa saada enintään 3 500 euroa vähennystä, kun aiemmin summa on ollut 2 250 euroa. Korvaus puolestaan nousisi 40:stä 60:een prosenttiin. Korotuksessa olisi kyse kaksivuotisesta kokeilusta.

Kehysriihessä keskustelussa ollut 100 euron omavastuusuuden poistaminen on jäänyt pois valtiovarainministeriön esityksestä. EKL vetoaakin nyt koko hallitukseen, että se ottaisi myös maamme vähävaraiset mukaan tulevaan kotitalousvähennyksen kokeiluun.

- Mielestämme kotitalousvähennys nykymuodossaan kohdistuu pääosin hyvätuloisemmille. Vähennys on epätasa-arvoinen asuntokunnan

koosta riippuen sillä pariskunta saa remontistaan tuplasti enemmän vähennystä kuin yksin asuva. Lisäksi kotitalousvähennys ei ulotu nykyisessä muodossaan taloyhtiössä tehtäviin korjaus- ja kunnossapitotöihin ja tämä asettaa osakkaat eriarvoiseen asemaan omakotiasujiin nähden, toteaa Eläkkeensaajien Keskusliitto EKL ry:n puheenjohtaja **Simo Paassilta** jatkaa.

Ongelman korjaamiseksi tulee luoda järjestelmä, joka vastaa perusteiltaan ja määrältään kotitalousvähennyistä ja on suunnattu niille, jotka eivät nykymallin mukaan voi vähennystä käyttää. SITRA on jo vuonna 2015 ideoinut kotitalousreformia ja tätä voitaisiin nyt tulevassa kokeilussa testata

Malli parantaisi pienituloisten eläkkeensaajien mahdollisuuksia valita hyvinvointiaan lisääviä palveluita omien tarpeittensa pohjalta ja lisäisi heidän ostovoimaansa. Lisäksi malli tukee yleistä tavoitetta, että ikääntyneen pitää voida asua omassa kodissaan mahdollisimman pitkään. Kokeilun yhteydessä voitaisiin vähennystä vielä myöntää korotettuna yli 75-vuotiaille.

Hallituksen budjettiriihessä tehtävissä verolinjauksissa on myös erityisesti huomioitava se, että välillisten verojen korottaminen kohdistuu kaikkein kipeimmin pienituloisiin. Niiden korotuksista tulee pidättäytyä välttämättömyyshyödykkeiden osalta, päättää puheenjohtaja Paassilta.

Lue koko tiedote 23.8.2021: www ekl fi/tiedotteet

EKL antoi samansisältöisen, asiaan liittyvän kannanoton myös ennen valtiovarainministeriön budjettiriihtä: 29.7.2021 Myös vähävaraiset mukaan kotitalousvähennyksen kokeiluun Lue SITRAn uutinen 15.05.2015: Pienituloiset eläkeläiset hyötyisivät kotitalousvähennyksen uudistamisesta: bit.ly/sitra_kotitalousvahennys

KANNANOTTO

EKL: n Uudenmaan piirin hallitus 13.8.2021

Eläkkeensaajien Keskusliiton Uudenmaan piirin hallitus on kokouksessaan 13.8.2021 kiinnittänyt vakavaa huomiota ikäihmisten toiminnan mahdollistamiseen ja toimintakyvyn ylläpitämiseen. Monet tarpeelliset ja ikäihmisille välttämättömät toiminnot ovat olleet keskeytyksissä pitkään koronan aiheuttamien rajoitusten vuoksi.

65 vuotta täyttäneet on rokotettu riittävän kattavasti. Heillä on suuri tarve palata normaaliin arkeen, koska pitkä eristyksen kausi on muurentanut sosiaalisia kontakteja sekä aiheuttanut yksinäisyyttä ja psyykkisiä vaurioita.

Vetoamme päättäjiin ja vaikuttajiin, että ikäihmisten yhdistys-, harrastus- ja muu vertaistuki-toiminta mahdollistetaan helpottamalla heidän koontumisrajoituksia sekä vapauttamalla käyttöön jo sovitut tilat tai järjestämällä muuten maksuttomat tilat heidän käyttöönsä.

Tarkistuta Kelan etuutesi, jos sait Ruotsin eläkevirastolta ilmoituksen oikeudestasi uuteen etuuteen

Ruotsin eläkevirasto Pensionsmyndigheten on lähettänyt 16.–29.8.2021 päätöksiä niille eläkkeensaajille, joilla on oikeus Ruotsin uuteen etuuteen, ansiosidonnaisen eläkkeen liisään. Suomessa ei ole vastavaa etuutta.

Pensionsmyndigheten alkaa maksaa 1.9.2021 alkaen pienituloisille, pitkään töissä olleille eläkeläisille ansiosidonnaisen eläkkeen lisää (inkomstpensions-tillägg).

Etuutta ei tarvitse hakea, vaan Pensionsmyndigheten myöntää sen automaattisesti. Ensimmäiset etuuserät maksetaan 18.–19. syyskuuta.

Jos saat Ruotsista tätä uutta etuutta ja lisäksi Kelan eläkkeitä, niin elokuun jälkeen maksettavat Kelan eläkkeesi täytyy tarkistaa. Ansiosidonnaisen eläkkeen lisä voi vaikuttaa ainakin näiden etuuksien määrään:

- takuueläke
- eläkkeensaajan asumistuki
- perustoimeentulotuki.

Jos vuosituloosi muuttuvat huomattavasti uuden etuuden vuoksi, myös leskeneläkkeen täydennysmäärä täytyy tarkistaa.

Toimita Kelaan tarkistushakemus ja todistus

Tarkistusta varten sinun täytyy toimittaa Kelaan tarkistushakemus sekä todistus Ruotsin uuden etuuden määrästä 1.9.2021 alkaen. Todistus voi olla esimerkiksi

- kopio eläkepäätöksestä,
- eläkkeen maksuilmotuksesta
- tai muusta eläkkeen maksajalta saadusta todistuksesta.

Jos olet aiemmin toimittanut Kelaan pelkästään todistuksen Ruotsin etuuden määrästä, sinun täytyy toimittaa vielä tarkistushakemus.

Voit tehdä tarkistushakemuksen usealla tavalla

- Verkossa OmaKelassa osoitteessa: www.kela.fi/omakela Liitä mukaan todistus Ruotsin eläkkeen määrästä. Jos todistus ei ole sähköisessä muodossa, skanna se tai ota siitä valokuva.
- Soittamalla numeroon: 020 634 0200
- Täyttämällä ja tulostamalla tarkistushakemuksen (lomake E285). Lomakkeen löydät, kun menet sivulle www.kela.fi/lomakkeet ja kirjoitat hakukenttään E285. Toimita hakemus ja todistus Ruotsin eläkkeen määrästä Kelan palvelupisteeseen tai lähetä ne postitse osoitteeseen: Kv-keskus, PL 78, 00381 HELSINKI.

Voit tarvittaessa soittaa Kelan kansainvälisten asioiden asiakaspalvelunumeroon 020 634 0200.

Ruotsin takuueläkkeen maksaminen jatkuu 2022 syyskuun loppuun

Ruotsissa on esitetty, että takuueläkkeen (garantipension) maksamista mm. EU-maihin jatkettaisiin vuoden 2022 syyskuun loppuun asti.

EU-tuomioistuimien antoi vuonna 2017 ennakkoratkaisun, jonka Ruotsi tulkitsi niin, että takuueläketä ei enää tarvitse maksaa ulkomaille. Takuueläkkeen maksamista ulkomaille on kuitenkin jatkettu tilapäisellä lainsäädännöllä.

Pensionsmyndighetenin suomenkieliset sivut: bit.ly/ruotsinelakevirasto

Ajanvaraus Kelan puhelinpalveluun uudistuu: uusi verkkopalvelu, johon täytyy tunnustautua

Kela ottaa käyttöön uuden ajanvarausjärjestelmän vaiheittain 20.9. alkaen, jolloin nykyisen järjestelmän käyttö päättyy. Jos olet varannut ajan ennen 20.9. ja haluat tarkistaa tai peruuttaa varauksesi ajan, niin soita Kelan puhelinpalveluun.

Uusi ajanvarausjärjestelmä on selkeä ja helppokäyttöinen ja se toimii hyvin kännykällä ja

muilla mobiililaitteilla. Se on myös saavutettava, eli sitä voi käyttää erilaisilla apuvälineillä, kuten ruudunlukuohjelmilla.

Uudesta ajanvarausjärjestelmästä voit kätevästi tarkistaa puhelinpalveluun varaamasi aika tai siihen liittyviä tietoja. Voit myös helposti muuttaa tai peruuttaa varatun ajan.

Ajanvaraus Kelan puhelinpalveluun sopii etenkin tilanteisiin, joissa asiakkaalla on monimutkainen tilanne tai paljon selvitettävää.

Tietoturvan varmistamiseksi asiakkaan pitää tunnustautua, ennen ajan varaamista uudesta järjestelmästä. Tunnustautuminen onnistuu verkkopankkitunnuksilla, mobiilivarmenteella tai varmennekortilla.

Toinen henkilö voi varata ajan täysi-ikäisen asiakkaan puolesta, jos asiakas on antanut hänelle valtuuden Suomi.fi-palvelussa. Tavallisella valtakirjalla ajanvaraus ei onnistu toisen puolesta verkossa. Alaikäisen lapsen huoltaja voi varata ajan lapselleen ilman erillistä valtuutusta Suomi.fissä.

Jatkosakin voit varata ajan myös soittamalla Kelan puhelinpalveluun. Jos asiasi vaatii käyntiä palvelupisteessä ja lähin Kelan palvelupiste toimii vain ajanvarauksella, soita Kelan puhelinpalveluun.

Kelan puhelinpalvelun yhteystiedot: www.kela.fi/soita-kelaan

Lähde: Kela

EETU
PIO Eläkeläisliittojen etujärjestö EETU ry
Pensionärsförbundens intresseorganisation rf

TIEDOTTEITA

EETU ry lausunto 31.5.2021

Vanhusasiavaltuutetun viran perustaminen tärkeää

Eläkeläisliittojen etujärjestö EETU ry pitää vanhusasiavaltuutetun viran perustamista kannatettavana ja tärkeänä. "Väestön ikääntyminen, vanhuspalveluiden epäkohdat, toimeentulon ongelmat, sekä muun muassa digitalisaatiosta ja elinympäristön muutoksista johtuvat osallisuuden puutteet korostavat tarvetta ikääntyneiden oikeuksien paremmalle valvonnalle. On tärkeää, että Suomeen saadaan nimenomaan ikääntyneiden asioihin keskittyvä viranomaisen", EETU toteaa hallituksen lakiesityksestä antamassaan lausunnossa.

Lausunnossa huomautetaan, että ikääntyneet ovat kasvava väestönosa, joten heidän asemaansa keskittyvä viranhaltija on tulevaisuudessa entistä merkittävämmän

tarvittava. "Valtuutetun roolin voidaan siis odottaa kasvavan vielä tärkeämmäksi tulevina vuosina ja vuosikymmeninä. Ikääntyneet ovat myös erittäin aktiivinen osallistuja ja tekijä yhteiskunnassa, minkä ohella eliniän piteneminen tulee johtamaan ikääntyneiden entistä aktiivisempaan ja monipuolisempaan elämään tulevaisuudessa",

Vanhusasiavaltuutetun merkitys ikääntyneiden aseman ja oikeuksien parantamisessa riippuu EETUn mukaan paitsi valtuutetuksi valittavan henkilön aktiivisuudesta ja arvovalasta asiantuntijana ja vaikuttajana, myös näkyvyydestä julkisessa keskustelussa.

Lue koko lausunto:
www.eetury.fi

EETU ry lausunto 27.8.2021

Kotiin annettavat palvelut eivät saa muodostua stressitekijäksi asiakkaalle

Eläkeläisliittojen etujärjestö EETU ry nostaa esiin heikoimmin pärjäävien ikääntyneiden aseman palveluiden kohteena. EETU:n mielestä on hyväksyttävää, että kotiin annettavat palvelut ovat ensisijainen palvelumuoto.

"Tulee kuitenkin varmistaa, ettei muodostu kohtuuttomia tilanteita kuten esimerkiksi silloin, että muistisairaita hoidetaan pitkään kotona, jossa useita eri henkilöitä käy tämän kotona. Tämä on omiaan lisäämään muistisairaana ahdistusta ja turvattomuuden tunnetta. Kotiin annettavat palvelut eivät saa muodostua stressitekijäksi asiakkaalle".

Kommentti sisältyy EETUn tuoreeseen lausuntoon, jonka se antoi ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemista sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveystaloudellista koskevista lakimuutosesityksistä.

Vanhuspalvelulain muutosesityksiin sisältyvä pitkäaikaisen laitoshoidon lakikauttaminen sosiaalihuollon

yksiköissä ei EETU:n mielestä ole onnistunut ratkaisu.

"Kotona asumisen ollessa ensisijaista on varmistettava, ettei kynnys saada tehostetua palvelua nouse kohtuuttomaksi. EETU kannattaa lain hengen mukaista tavoitetta ihmiselle asua kotonaan mahdollisimman pitkään, mutta haluamme korostaa myös sosiaalihuollon laitoshoidon tarpeellisuutta tilanteissa, joissa ihminen ei hyvinvointinsa kannalta voida katsoa voivan parhaiten itsenäisesti asuessaan."

EETU huomauttaa, että käsiteltävänä oleva lakipaketti tulee vaatimaan merkittäviä panostuksia henkilöstön lisäämiseen hoiva- ja asumispalveluissa.

"Nykyisellään hoitajamitoituslaki on hyvä puite, muttei takaa riittävää henkilöstöä. Suomessa on arvioitu tarvittavan väestön ikääntymisestä johtuen 30 000 uutta hoitajaa vuoteen 2030 mennessä. Palveluiden ja niihin liittyvän lainsäädännön tulee muodostaa riittävät puitteet, jotta työ houkuttelee osaajia. Samalla palveluiden toimeen-

panossa tulee panostaa asiakastytyväisyyteen ja työntekijöiden jaksamiseen", EETU lausuu.

EETU kuitenkin korostaa, ettei lainsäädännöllä tule asettaa palveluiden järjestäjille ja tuottajille sellaisia ehdottomia henkilöstömitoituksen vaatimuksia, joiden täyttäminen valtakunnallisen ammattihenkilöstöpulan takia on mahdotonta.

"Henkilöstöpulaa ei poisteta sillä, että palveluiden järjestäjät ja tuottajat houkuttelevat toisiltaan työntekijöitä paremmilla työehdoilla, vaan valtiovallan tulee ratkaista tarvittavan henkilöstön saamisen mahdollisuudet lisäämällä koulutusta asianomaisiin ammattihenkilöihin. Palveluiden järjestäjillä ja tuottajilla on puolestaan tehtävänä olla houkutteleva ja haluttu työnantaja, jolloin väen pako muihin tehtäviin saataisiin vähemmäksi".

Lue koko lausunto:
www.eetury.fi

Tuomas Talvila

Työperäinen maahanmuutto suosituin ratkaisu eläkkeiden rahoituksen vahvistamiseksi

Eläkkeiden leikkaamista suomalaiset vastustavat jyrkästi, kertoo Eläketurvakeskuksen (ETK) tuore eläkebarometri.

Syntyvyyden lasku ja väestön ikääntyminen tuovat tulevaisuudessa eläkkeiden rahoitukseen muutospainetta. Joka toinen suomalainen kannattaa työperäisen maahanmuuton lisäämistä, jos maamme eläkejärjestelmää pitäisi muuttaa rahoituksen takia.

Suomalaiset tyrmäävät eläkkeiden leikkaamisen. Lähes kaikki väestöryhmät suhtautuvat kielteisesti nykyisten ja tulevien eläkkeiden leikkaamiseen, jos eläkejärjestelmän rahoitusta tulisi vahvistaa.

Työikäisten ja työnantajien maksamien eläkemaksujen nostaminen on toiseksi suosituin ratkaisu eläkkeiden rahoituksen vahvistamiseksi. Yrittäjistä lähes joka toinen vastustaa keinoa.

Suomalaisilla on edessään vaikea keskustelu eläkkeiden rahoituksesta.

– Helppoja ratkaisuja meillä ei ole. Etuuksia ei haluta leikata eikä maksujenkaan korottaminen ole suosittua. Niukka enem-

mistö kannatta maahanmuuton lisäämistä, mutta siihenkin kohdistuu merkittävää vastustusta. Lisäksi on huomioitava maiden välinen kilpailu osaajista, moni muukin länsimaa haluaa lisää työvoimaa, ETK:n johtaja **Jaakko Kiander** toteaa.

Eläkebarometrin mukaan pandemia ei ole vaikuttanut enemmistön käsityksiin eläkejärjestelmästä.

Lähde: Eläketurvakeskus (ETK), tiedote 13.7.2021

Sähköisten palveluiden käyttö on lisääntynyt sosiaali- tai terveydenhuollossa

THL:n kyselyn mukaan 22 prosenttia ihmisistä asioi sähköisesti sosiaali- tai terveydenhuollon ammattilaisen kanssa vuonna 2020. On voitu asioida esimerkiksi videoyhteydellä tai chatin välityksellä.

Sähköisten palveluiden käyttö on lisääntynyt ja digitalisaatio edennyt sosiaali- ja terveydenhuollossa. Esimerkiksi vuonna 2014 Omakanta-palvelua oli käyttänyt vain 16 % väestöstä ja vuonna 2019 jo 64 % väestöstä.

COVID-19-epidemia näyttää tuoneen mukanaan murroksen sekä sähköisten palveluiden tarjonnassa ja käytössä.

Sosiaali- ja terveydenhuollon sähköisistä palveluista hyödynnettiin erityisesti laboratoriotestien tai muiden tutkimustulosten vastaanottamista, omien potilastai asiakastietojen tarkastelua ja ajanvarausta.

Väestöstä 45 % koki, että sähköiset palvelut helpottavat yhteistyötä ammattilaisten kanssa. Kyselyn mukaan kaikkiaan 88

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen

% ihmisistä käytti internetiä itsenäisesti tiedonhakuun ja 83 % sähköiseen asiointiin.

Sähköisen asioinnin esteitä tai sähköistä asiointia koskevia huolia koettiin kuitenkin yleisesti. Opastusta sosiaali- ja terveydenhuollon verkkopalveluiden käyttöön koki tarvitsevana 19 % ja 15 % koki, etteivät sähköiset palvelut ole heille esteettömiä.

Lähde: Terveyden ja hyvinvoinnin laitos THL 7.6.2021

Mummonmarkan vartijat julkaisi oppaan

Suvanto ry:n on julkaissut ikäihmisille oppaan taloudelliselta kaltoinkohtelulta ja huijauksilta suojautumiseksi. Opa sisältää tietoa myös apua tarjoavista tahoista.

Taloudellinen kaltoinkohtelu jää valitettavan usein piiloon varsinkin ikääntyneiden kohdalla, sillä heidän kaltoinkohtelijansa on usein oma aikuinen lapsi tai lapsenlapsi, jota ikääntynyt saattaa haluta suojella.

Mummonmarkan vartijat – Ikääntyneiden taloudellisen kaltoinkohtelun torjuntahanke 2018–2021

Suvanto ry:n Mummonmarkan vartijat -hankkeen tarkoitus on lisätä yleisesti, mutta erityisesti ikääntyneiden ja heidän omaistensa tietämystä taloudellisesta kaltoinkohtelusta ja huijauksista sekä niiden ilmenemismuodoista ja torjunnasta. Hanke tarjoaa myös tietoa keinoista korjata tilannetta mahdollisen uhriksi joutumisen jälkeen.

Hanke toimii yhteistyössä laajan verkoston kanssa. Verkostoa yhdistää tieto ja osaaminen

ikäntymisen erityiskysymyksistä, rikoksista ja niiden torjunnasta sekä rahaan liittyvästä talousosaamisesta. Hankkeen ohjausryhmään kuuluu eri järjestöjä, mm. Eläkkeensaajien Keskusliitto.

Opas on ilmaiseksi luettavissa tai tulostettavissa osoitteesta:
www.mummonmarkanvartijat.fi/opas

Eläkkeensaajien Keskusliiton 21. liittokokous Turussa 3.–4.11.2021

EKL:n lähitulevaisuus visioidaan ja päätöksiä tehdään marraskuussa

EKL:n liittokokous 3.–4.11.2021

AIKATAULU

Keskiviikko 3.11.

klo 11–13 saapuminen ja ilmoittautuminen infopisteeseen
klo 11–14 lounas
klo 14 liittokokouksen avaus
n. klo 17.30 ensimmäinen liittokokouspäivä päättyy

Torstai 4.11.

klo 6 alk. aamiaiset hotelleilla ja huoneiden luovutus
klo 9 liittokokous jatkuu
11.30–14 lounas, johon liittokokous päättyy

RUOKAILUT

Kokousedustajille tarjotaan lounas molempina päivinä.
Kahvit ja seuraajien ruokailut ovat omakustanteisia.

KULJETUKSET JA MATKATAVARAT

- Keskiviikkona 3.11. päivällä kuljetus hotelleilta Messukeskukseen ja iltapäivällä Messukeskuksesta hotelleille.
- Torstaina 4.11. aamulla kuljetukset hotelleilta Messukeskukseen ja kokouksen päättymisen jälkeen Messukeskuksesta linja-auto- ja rautatieasemille.

Kuljetusaikataulut osoitteessa www ekl.fi/liittokokous.
Bussi nro 32 kulkee Turun keskustasta Messukeskukseen.

Matkatavarat voi säilyttää ennen majoittumista ja hotelleilta uloskirjautumisen jälkeen Messukeskuksessa.

OHEISOHJELMA

- Uusien kunniajäsenten kahvilaisuus ja ohjelma keskiviikkona klo 15:30 alkaen.
- EKL:n Varsinais-Suomen piirin järjestämä illanvietto keskiviikkona.
- Molempina päivinä EKL:n ja yhteistyökumppaneiden esittelypisteet Messukeskuksessa.

Valtuuston ja hallituksen puheenjohtajistoihin ehdolla olevat henkilöt esittäytyvät lokakuun erityisuutiskirjeessä.

Kertaalleen epidemiarajoitusten vuoksi siirretty EKL:n liittokokouksen odotetaan kokoontuvan 3.–4. marraskuuta Turkuun. Koskaan aiemmin ei ole ollut näin paljon epävarmuustekijöitä kuin tämän korona-ajan liittokokouksen järjestelyissä sekä toteutumisen varmisteluissa ja varautumisissa. Marraskuulle siirretty liittokokous on kuitenkin vakaasti toteutumassa.

Liittokokousedustajat on piireissä valittu ja kaikki kokousjärjestelyt tehty niin pitkälle ja niin hyvin kuin se on ollut poikkeusaikana mahdollista. Yhtä mieltä tästä ovat niin EKL:n Varsinais-Suomen piirin puheenjohtaja **Veikko Ruuhonen** kuin Turun Messukeskuksen liiketoimintajohtaja **Päivi Hoikkala**.

Turku valittiin tulevan liittokokouksen pitopaikaksi jo parisen vuotta sitten. Meillä EKL:n Varsinais-Suomen piirissä uutinen otettiin vastaan positiivisella mielenkiinnolla. Saimme täten isäntäpiirinä hoidettavaksemme tietyt käytännön vastuut ja järjestelyt, Veikko Ruuhonen kertoo. Veikko Ruuhonen kuuluu myös järjestettävään liitto-

”Tavataan Turussa! Harmi, ettei Turku saanut esittäytyä liittokokousedustajille kesällä, jolloin kaupunki on kauneimmillaan”, sanoo Varsinais-Suomen piirin pj Veikko Ruuhonen, mutta vakuuttaa heti perään, että Turussa on aina erityistä vetovoimaa. Kuva: Ulla Wallinsalo.

KUVA: TURUN MESSUKESKUS

kokouksen puheenjohtajistoon. Käytäntönä on ollut, että tehtävä lankeaa aina järjestävän piirin puheenjohtajalle.

– On kunnia olla yksi puheenjohtajista. Haluan hoitaa tehtävän parhaan taitoni mukaan, sanoo Ruuhonen.

Kymmeniä ohjelmansuorittajia ja talkoolaisia

Keskusliiton työryhmä kyseli hyvissä ajoin talkoohaluja piirin muuttamista EKL-yhdistyksistä. Varsinais-Suomen piirin hallitus on Ruuhosen mukaan hyvissä ajoin tiedustellut vapaaehtoisia eri tehtäviin. Muun muassa järjestyshenkilöitä tarvitaan ja talkoohenkeä on löytynyt.

– Kaikki on hoidossa, vaikka jokin aika sitten kokousjärjestelyt olivat vielä kesähorroksessa. Nyt syyskuun puolella kaikki räjähti taas käyntiin! Toivon mukaan Aluehallintovirasto Avin määräykset eivät enää sekoita pakkaa, Ruuhonen tuumii toiveikkaana.

Kun liittokokouksen siirrostä marraskuulle päätettiin, järjestävän piirin hallitus valitsi liittokokousväen yhteisen iltatilaisuuden vastuuhenkilön sekä antoi kulttuuritoimikuntansa tehtäväksi huolehtia sen ohjelmapuolesta.

Tästä kokonaisuudesta vastaa **Anneli Kiiski**, Ruskon Eläkkeensaajien puheenjohtaja ja tiedottaja.

– Toiveemme on, että ensimmäisen liittokokouspäivän iltana 3.11. mahdollisimman moni tulisi yhteiseen klo 19 alkavaan ohjelmalliseen iltajuhlaan Turun VPK:n talolle! Ohjelmallisuus ruokaillaan seisovasta pöydästä. Nautimme Föri-polskaajiemme tanssiesityksistä, Eija-Irmelin monologiesityksestä sekä Duo Antti Hakolan tanssimusiikista solistinaan tangoprinsi **Raimo Junnikkala**. Mukava ilta siis tiedossa, Anneli Kiiski kuvailee.

ILTAJUHLAAN ILMOITTAUTUMISET ja maksut Anneli Kiiskelle 15.10.2021 mennessä!

anneli.kiiski@gmail.com
Illalliskortti 60 €
EKL:n Varsinais-Suomen piirin tilinro FI 55424050010525
Viite: 20462

Jouhevasti oman väen kesken Messukeskuksessa

Turun Messukeskuksen liiketoimintajohtaja **Päivi Hoikkala** on yhteyshenkilö ja toimii linkkinä liiton ja Messukeskuksen henkilöstön välissä. Hän huolehtii siitä, että kaikki sujuu niin kuin on yhdessä sovittu. Kokonaisuus on elänyt alusta asti kokoon-tumisrajoitusten ja terveys-turvallisten suositusten kanssa käsi kädessä. Erityisesti, koska kyseessä on ikääntynyt väki.

KUVA: TURUN MESSUKESKUS

Varsinais-Suomen piiri

3.11.2021
klo 19

Turun VPK:n talo
Eskelinkatu 5
Turku

Iltajuhla

Tervetuloa viettämään iltaa Turun VPK:n uusrenessanssityyliseen palatsiin.

Ruokailemme ja nautimme hienosta ohjelmasta kristallikruunujen alla.

Illan päätteeksi pyörähtelemme parketilla.

Illallislippu 60 €

sisältää ruokailun ja ohjelman.

Ilmoittautumiset ja maksut viimeistään 15.10.2021:

anneli.kiiski@gmail.com

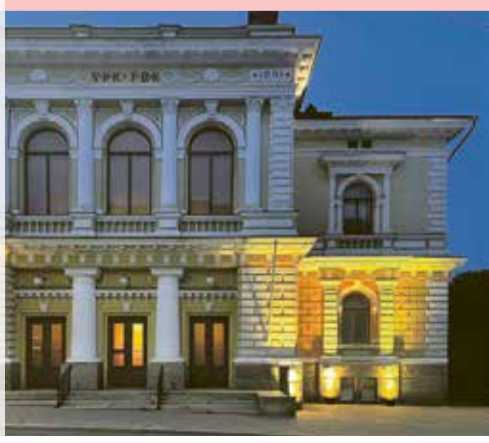
tilille: **FI 55424050010525**, viite **20462**

Ohjelmassa:

Tangoprinsi **Raimo Junnikkala** ja **Antti Hakola** duo.

Upea ja hauska monologi, **Eija-Irmeli Lahti**, eläkkeellä oleva ammattinäyttelijä ja ohjaaja.

Iloista ja menevää tanssia esittää suosittu Turun Föripolskaajat.

– Olemme luottavaisin mielin eli odotamme jo kovasti käynnistyneen syksyn messuja ja tapahtumia. Olemme vuosien varrella järjestäneet lukuisia messuja, näyttelyjä ja liittokokouksia. Laajat ja monipuoliset tilamme ovat omiaan juuri tällaisten tapahtumien toteuttamiseen. Ikääntyneet huomioidaan monin eri tavoin: meillä on esimerkiksi useita vesipisteitä ja lähes sata wc-pistettä eri puolilla taloa, kertoo Hoikkala.

Hoikkala kertoo, että Messukeskus on järjestänyt keskusliiton väelle ja paikallistoimijoille tutustumiskäyntejä ja palavereja, joissa

suunnitelmia on edistetty ja järjestelyjä sekä palveluja hiottu parhaaseen mahdolliseen lopputulokseen.

– Messukeskuksen puolesta paikalla tulee olemaan vahtimestareita, jotka osavat ohjata ja vastata kipe-riinkin kysymyksiin. Myös messuravintolamme henkilökunta osaa joustavasti ja ammattitaidolla hoitaa lounaat isollekin joukolle. Pikkupurtavaa ja kahvia saa ostaa väliajoilla. Heti pääaulasta saakka tulijat saadaan tuntemaan itsensä tervetulleiksi, Päivi Hoikkala vakuuttaa.

Ulla Wallinsalo

Hyvät Eläkkeensaaja-lehden lukijat!

Eläkkeensaajien Keskusliiton yhdistysten toiminnalla on pitkät perinteet, ja Turun Eläkkeensaajat on yksi ensimmäisistä EKL-yhdistyksistä Suomessa. Se on ollut jo perustamassa Eläkkeensaajien Keskusliittoa, joka täyttää 60 vuotta ensi vuonna.

Onnittelten merkkivuodesta jo etukäteen ja toivotan samalla menestystä liiton monipuoliselle toiminnalle, joka sisältää laajan harrastustoiminnan ja yhteisen tekemisen lisäksi myös yhteiskunnallista vaikuttamista jäsenkunnan asioiden ajamisessa.

Eläkkeensaajien Keskusliiton liittokokous järjestetään neljän vuoden välein. Tänä vuonna se järjestetään marraskuussa Turussa. Vuoden 2021 liittokokous jää historiaan kokouksena, jota valmisteltiin poikkeuksellisen epävarmoissa olosuhteissa pitkittyneen koronapandemian kourissa.

Nyt elokuussa, kun mietin tervehdystä jäsenlehteenne, koronartuntojen määrät ovat Turussa ja koko maassa nousseet hyvin korkeiksi, ja koulut ovat juuri avanneet ovensa. Samanaikaisesti yhä useampi suomalainen on kuitenkin saanut kaksi rokotetta koronaa vastaan. Vaikka tilanne on yhä vaikea, se on silti erilainen ja toiveikkaampi kuin vielä jokunen kuukausi sitten.

KUVA: HANNU AALTONEN

Toivonkin sydämeni pohjasta, että liittokokouksen osallistujat eri puolelta Suomea voivat saapua turvallisin mielin tapaamaan toisiaan Turkuun. Kokoontumiselle ja yhdessä olemiselle on iso tarve, koska ne ovat olleet pitkään harvinaista luksusta ennen kaikkea ikäihmisille, joiden elämää korona on erityisesti varjostanut.

Turun liittokokouksen järjestäjät sekä EKL:n Varsinais-Suomen piiri ovat tehneet työtä sen eteen, että kokous toteutuu terveysturvallisesti. Lisäksi Turun Messukeskus ja kokousväelle osoitetut hotellit ovat kaikki sitoutuneet Turun kaupungin vastuullisten matkanjärjestäjien Safe and Clean Turku -ohjelman toimiiin varmistaakseen osaltaan asiakkailleen turvallisen matkan.

Korona täyttää ajatuksemme ja vie paljon energiaa. Haluan siksi muistuttaa, että liittokokous järjestetään Suomen vanhimmissa kaupungissa, lähes 800-vuotiaassa Turussa. Se antaa mitta-kaavaa nykyhetkeen. Vuosisatojen kuluessa Turku on selvinnyt monista koronaa vaikeammista ajoista ja kehittänyt aina parempaan suuntaan. Se valaa meille turkulaisille uskoa tulevaisuuteen, ja tulevaisuususkoa toivon myös jokaiselle teistä.

Aina vaikeita aikoja on seurannut hyviä vuosia. Niin käy nytkin. Se vaatii meiltä kaikilta sinnikkyyttä, mutta pitämällä huolta itsestämme ja muista me selviämme.

Minna Arve
Turun pormestari

"Tervetuloa iki-ihanaan Turkuun, EKL:n liittokokousväki! Voitte etukäteen jo vierailta Visit Turku -kotisivuilla, mistä löytyy paljon Turku-aiheista tietoa," kertoo Päivi Hoikkala Turun Messukeskuksesta. Kuva: Ulla Wallinsalo.

Hyvää oloa kylpylälomalta

Kylpyläloma eläkeikäisille edullisesti

Imatran Kylpylä sijaitsee virkistävän ja kauniin Saimaan rannalla. Meillä saat uutta virtaa arkeen upeista ulkoilumaastoista ja ympäröivästä luonnosta, jotka tarjoavat uusia elämyksiä. Rentoudu aktiveettien jälkeen Kylpylä Taikametsässä tai valitse monipuolisista hemmotteluhoidoista omasi. Päivän kruunaa valmiin pöydän antimista nauttiminen.

Kylpyläloma 2 vrk hinnat:

- 149 €/hlö/2 hh Economy- tai standardihuoneessa
- 169 €/hlö/2 hh Promenadihuoneessa

Kerää min. kuuden hengen ryhmä, jolloin lomaillette edullisemmin!

- 134 €/hlö/2 hh Economy- tai standardihuoneessa
- 154 €/hlö/2 hh Promenadihuoneessa

Väh. 2 vrk loma sisältää puolihoiton ja 1h ilmaisen keilavuoron loman aikana.

Lisämaksusta 39 €/hlö voit valita seuraavista vaihtoehtoista:

- Hieronta 30 min
- Kevyt kasvohoito
- Kylpylän käsihoito tai
- Jalkahieronta

4–14 v. lapsenlapsen majoitus samassa huoneessa 0 €, puolihoito 17 €/2 vrk.

Imatran kylpylä
SPA • RESORT

Ryhmän kerääjälle erikoisetu:

40 € voucher
kylpylän palveluihin!

Lisätiedot

imatrankylpyla.fi
myynti@imatrankylpyla.fi
p. 020 7100 500

Kohti uutta liittokokousta

Kansalaistoiminta suurten muutosten edessä

Eläkkeensaajien Keskusliiton puheenjohtaja, kunnallisneuvos Simo Paassilta hyppää suoraan syvään pätyyn ja aloittaa sote-uudistuksella katsauksensa tulevaan liittokokoukseen.

– Vastuu sosiaali- ja terveyspalveluiden järjestämisestä siirtyy hyvinvointialueille 1.1.2023. Puolet kuntien rahoista ja tehtävistä siirtyy pois. Nyt kunta päättää itse sosiaali- ja terveyspalveluitaan, mutta uudistuksen jälkeen kunnasta tulee kunta-laistensa edunvalvoja maakunnallisella hyvinvointialueellaan.

– On muistettava, että kunnille jäävät palvelut ovat myös eläkeläisille tärkeitä ja niissä on tehtävä määrätietoista edunvalvontaa, painottaa Paassilta.

Sote haastaa eläkeläiset ja eläkeläisjärjestöt

Nykyaikainen 104-vuotias kuntademokratiamme on suurimman muutoksensa edessä. Perinteisesti kuntien tehtäviin kuuluneet sosiaali- ja terveyspalvelut sekä palo- ja pelastustoimi siirtyvät hyvinvointialueille. Ne ovat muodostaneet kuntien menoista noin puolet.

Uudistuksen jälkeen isoimmat tehtävät, jotka jäävät kuntien päätösvaltaan ovat koulut ja varhaiskasvatus, kulttuuriasiat (kirjastot, nuoriso- ja liikuntatyö ym.) ja ns. kovat asiat eli kunnalliset vesi- ja jätehuolto, liikenne- ja ympäristöasiat sekä kaupunkisuunnittelu ja maankäyttö.

Sote-uudistuksen jälkeen

Näihin palveluihin liittyvät, lakisääteiset tehtävät, jäävät kunnille:

- koulutus ja päiväkotikulttuuri-, nuoriso- ja kirjasto
- kaupunkisuunnittelu, maankäyttö
- vesi- ja jätehuolto
- ympäristöpalvelut

Nämä kokonaisuudet siirtyvät maakunnalliselle hyvinvointialueelle:

- sosiaali- ja terveyspalvelut
- palo- ja pelastustoimi

Edunvalvontatyö paikallistasolla kunnissa ja maakuntatason hyvinvointialueilla

– Ikäihmisten tarpeet ovat hyvin samankaltaisia ja eri eläkeläisjärjestöjen jäsenistön tavoitteet samankaltaisia. Niiden valvonta yhdistää meitä, painottaa Paassilta.

– Kunnille jää ihmisten hyvinvoinnin edellytysten luominen. Esimerkiksi kaavoituksella ja rakennusvalvonnalla luodaan edellytykset sille, että ikäihmiset voisivat asua kunnallisissa olosuhteissa ja että esteettömyysasiat tulevat huomioituiksi.

– Eläkeläisten ja eläkeläisjärjestöjen merkitys paikallistasoedunvalvontatyössä tulee korostumaan. Se on valtava haaste. Siksi meidän tulee yhdistää voimamme ja haakeutua nykyistä vahvemmin yhteistyöhön. Eri eläkeläisjärjestöillä on kuitenkin samankaltaiset tavoitteet ja odotukset liittyen pääosaan näistä palveluista.

– Kun ikäihmisille tärkeät sosiaali- ja terveyspalvelut siirtyvät maakunnalliselle hyvinvointialueelle, niin kunnasta tulee tavallaan edunvalvoja: tuottaako hyvinvointialue minun kunnalleni hyviä sosiaali- ja terveyspalveluja. Ovatko palvelut määrällisesti riittävät, laadullisesti korkeatasoiset ja säilyvätkö ne lähipalveluina?

– Eläkeläisliittojen piiri-järjestöjen edunvalvontatyön merkitys tulee kasvamaan ja niillä tulee olemaan tarve valvoa nykyistä vahvemmin oman hyvinvointialueensa sosiaali- ja terveyspalveluiden kehittämistä, niiden saatavuutta, laatua – ja palveluiden hinnoittelua!

Vaarana palvelujen lisääntyvä keskittäminen

Aluevaltuustot tulevat käyttämään ylintä päätösvaltaa uusilla hyvinvointialueilla. Ne päättävät alueen toiminnasta, taloudesta ja hallinnosta. Niiden on kaikessa toiminnassaan ja kehittämissään huomioitava väestön aito mahdollisuus osallistumiseen, vaikuttamiseen ja kuulluksi tulemiseen. Useimmat ikääntyneet tarvitsevat runsaasti apua ja tukea valintojensa tekemiseen, jotta he voivat käyttää valintoikeuttaan. Tarvittavien palveluiden saatavuuden turvaa vain mahdollisimman aikaisin saatu neuvonta, ohjaus ja tuki.

– Iso kuva on se, että sosiaali- ja terveyspalveluja pitää

olla määrällisesti riittävästi ja laadullisesti korkeatasoisia ja niiden täytyy säilyä lähipalveluina.

– Aluevaaleissa valittavat henkilöt päättävät ikäihmisten kannalta erittäin tärkeitä asioista, jotka näkyvät arjessa ja joka ikinen päivä. Nyt on vaikuttamisen paikka. Käytä ääntäsi ensi tammi-kuussa järjestettävissä aluevaaleissa!

Lähes 12 000 henkilöä teki EKL:n jäsenyhdistyksissä vapaaehtoistyötä vuonna 2017. He käyttivät siihen aikaa yli 700 000 tuntia vuodessa eli noin 89 000 työpäivää vastaavan ajan. Tällaisen henkisen ja fyysisen terveys-toiminnan arvo on tunnustettava ja sille on taattava riittävät resurssit toiminta-avustusten ja ilmaisten toimitilojen muodossa.

– Ikääntyneet hyvinvointialueiden asukkaat ovat aktiivisia toimijoita, kokemusosaajia ja arvokas voimavara. On epäilemättä väärin kohdella heitä pelkkänä kulueränä. Kaikenlaiselle syrjinnälle on asetettava nollatoleranssi!

Edunvalvontatyö valtakunnan tasolla: veikkausrahat

– Pelottava asia piilee siinä, että eläkeläisjärjestöjen Veikkauksen tuotoista saatava rahoitus loppuu ja avustukset siirtyvät valtion budjettiin. Arvelen, että järjestöjen avustuksista tulee huomattavasti enemmän suhdanne-riippuvia kuin nyt.

– Edunvalvontatyötä on sen vuoksi tehtävä kaikilla tasoilla, ei vain paikallis- ja maakuntatasolla. Suurissa eläkepoliittisissa asioissa tulee valtakunnallisten eläkeläisliittojen tehdä jatkossa nykyistäkin väkevämmin yhteistyötä. Eläkeläisjärjestöjen etujärjestö EETUn toimintaa on jätävä järkevästi, sillä sen alueilla toimivien yhteisten alueellisten toimielimien edunvalvonnan rooli korostuu huomattavasti.

Vapaan kansalaistoiminnan toimintaedellytykset on turvattava pelitoiminnan tuottojen pienentyessä

Veikkauksen pelitoiminnan tuotto on jo nyt laskenut ja tulee laskemaan jatkossakin. Peleihin liittyvien riippuvuuskien vähentämiseksi Veikkaus on karsinut pelipaikkaverkostaan ja peliautomaateilla on alettu vaatia pakollista tunnistautumista.

– Veikkausvoittovaroilla rahoitetaan paljon sosiaali- ja terveysjärjestöjen toimintaa mukaan lukien eläkeläisjärjestöt. Veikkausvoittotuottojen pieneminen on uhka monien järjestöjen tulevaisuudelle.

Me, EKL ja Eläkeläiset, esitimme huhtikuussa 2021 yhteisessä kannanotossamme hallituksen kehysriihelle huolemme veikkausrahoituksen muutossuunnitelmista. Korostimme siinä, että vapaan kansalaistoiminnan toimintaedellytykset on turvattava

riippumatta valittavasta rahoitusmallista.

Pohjoismaiseen demokratiamalliin ja hyvinvointiajatteluun kuuluu vapaa kansalaisyhteiskunta. Se luo ihmisille vaikutuskanavia ja osallistumismahdollisuuksia sekä tukee ja vahvistaa päätöksentekoa. Tätä ei saa vaarantaa. Haluamme korostaa järjestöjen toimintaedellytysten turvaamista, vahvaa järjestöautonomiata ja riittävää ja vakaata perusrahoitusta.

– Hienosäätönä sanoisin, että jos jostain pitää tinkiä, niin hankerahoitusta voisi vähentää. Olisi suunnattava suurempi rahoitusosuus yleisavustuksiin. Perustoimintojen parempi tukeminen vahvistaa järjestöjen autonomiaa, kun hankeriippuvuus vähenee.

Tulevaisuustyö auttaa varautumaan tuleviin muutoksiin

– Tulevaisuustyöryhmän perustaminen on marraskuun liittokokouksemme strategisesti merkittävin asia. Toivon, että se saa vahvan kannatuksen, sanoo Paassilta painokkaasti.

– Yhdistystoiminnassa eletään suurta murroa. Yksi keskeinen asia on jäsenmäärän laskeminen ja sitten myös taloudelliset uhat. Sitoutuminen yhdistystoimintaan ei ole sekään entisellään. Uudet jäsenet eivät ole enää yhtä laajasti valmiita yhdessä tekemiseen ja vastuunkantoon.

Megatrendit ja eläkeläisjärjestöjen murros

– Tulevaisuustyöryhmän työ voi alkaa kartoittamalla, millaisia pitkäkestoisia, suuria ja hitaasti tapahtuvia muutoksia, megatrendejä, on aluillaan. Sen jälkeen pohditaan, miten ne saattavat vaikuttaa ikäihmisiin ja eläkeläisjärjestöihin: millaisia tulevaisuuden uhkia, vahvuuksia ja mahdollisuuksia. Näiden asioiden näkyväksi tekeminen, pohdinta ja ratkaisujen etsiminen on todella tärkeää. Ratkaisumalleja hyödynnetään aktiivisesti liiton, piirin ja jäsenyhdistysten suunnittelussa ja toiminnassa.

– Tällainen tulevaisuusajattelu auttaa meitä käsittelemään ja muovaamaan tulevaisuutta. Se on huoltovarmuutta ja viisasta ennakoimista – ja sehän on meille ikäihmisille tuttua!

Teksti ja kuva: Anneli Velho

Näin sote-uudistus etenee

23.6.2021

Eduskunta hyväksyi uudistuksen

Eduskunta hyväksyi hallituksen esityksen sosiaali- ja terveydenhuollon uudistukseksi.

Lait tulevat voimaan porrastetusti, osa 7/2021 ja viimeiset vuoden 2023 alusta.

1.7.2021

Uudistus astui voimaan ja 21 hyvinvointialuetta perustettiin

- » Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen tehtävät siirtyvät hyvinvointialueille. Niiden ei tarvitse vielä tuottaa palveluita eikä niillä ole vielä työntekijöitä.
- » Ennen kuin hyvinvointialueille valitaan aluevaltuustot, väliaikaiset valmistelutoimielimet valmistelevat hyvinvointialuetta.
- » Toimielimet koostuvat alueen viranhaltijoista ja niiden kokoonpanosta päättävät alueiden kunnat yhdessä.
- » Alueiden on nimettävä toimielimet 2 kk kuluessa. Jos sopua ei synny, valtioneuvosto tekee päätöksen.

7/2021–2/2022

Väliaikaishallinto valmistelee hyvinvointialuetta

Väliaikaishallinto valmistelelee mm.

- » Työsopimusten
- » sote-palvelusopimusten
- » tietojärjestelmien
- » ja omaisuuden siirtämistä
- » sekä talousarvioita.

Väliaikaishallinnon päätösvalta on rajattu.

Toimielimen ensimmäisen kokouksen jälkeen se voi toimittaa maksutiedot valtiovarainministeriöön. Sen jälkeen ministeriö toimittaa valtionavustukset alueelle.

Avustuksella alueet voivat esimerkiksi palkata ensimmäistä henkilökuntaa.

1.1.2023

Vastuu palveluiden järjestämisestä siirtyy hyvinvointialueille

- » Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisvastuu siirtyy hyvinvointialueille.
- » Samalla esim. sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen työnantajiksi vaihtuvat hyvinvointialueet.
- » Siitä, miten palvelut järjestetään, päättävät aluevaltuustot.

Lähteet:

Näin sote-uudistus etenee hyväksymisen jälkeen

SM, STM ja VM tiedote 23.6.2021
www.vaalit.fi/aluevaalit

1.3.2022

Aluevaltuustot aloittavat

- » Vaaleissa valitut aluevaltuustot aloittavat työnsä ja voivat alkaa tehdä poliittisia päätöksiä palveluiden järjestämisestä.
- » Aluevaltuustojen ensimmäisiin tehtäviin kuuluvat mm. alueen hallituksen ja johtohenkilöiden valitseminen.
- » Väliaikaishallinto lakkaa olemasta.

23.1.2022

Aluevaalit

- » Kansalaiset valitsevat aluevaaleissa päättäjät 21 hyvinvointialueen aluevaltuustoihin. Seuraavilla kerroilla aluevaalit on tarkoitus järjestää samaan aikaan kuntavaalien kanssa.
- » Kukin aluevaltuusto päättää itse kokonsa, mutta hyvinvointialueissa säädetään, että pienimmillä alueilla valitaan vähintään 59 valtuutettua ja suurimmilla vähintään 89 valtuutettua. Ensimmäisissä aluevaaleissa valitaan kuitenkin nämä vähimmäismäärät valtuutettuja.
- » Helsingin kaupunki ei ole hyvinvointialue eikä kuulu mihinkään hyvinvointialueeseen eikä siellä siten toimiteta aluevaaleja.
- » Helsingin kaupungille jää edelleen sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestämisvastuu.

Valtion ohjaus

Valtioneuvosto vahvistaa joka 4. vuosi strategiset tavoitteet sosiaali- ja terveydenhuollolle ja pelastustoimelle.

Sosiaali- ja terveysministeriö, sisäministeriö ja valtiovarainministeriö käyvät vuosittain kunkin hyvinvointialueen kanssa neuvottelut, joissa seurataan, arvioidaan ja ohjataan strategisella tasolla hyvinvointialueen sosiaali-

ja terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestämistä.

Pelastustoimi

Uudistuksen myötä valtion ohjaus pelastustoimessa vahvistuu. Tavoitteena on tuottaa entistä yhdenmukaisempia ja siten yhdenvertaisempia pelastustoimen palveluita koko maassa.

Rahoitus

Hyvinvointialueiden toiminta rahoitetaan pääosin valtion rahoituksella ja osaksi asiakasmaksuilla.

Hyvinvointialueiden rahoitus jaetaan alueille asukkaiden laskennallisten tekijöiden perusteella. Laskennassa hyödynnetään tietoja mm. väestön ikä- ja sukupuolirakenteesta, sairastavuudesta ja sosioekonomisista tekijöistä sekä palvelujen käytöstä ja palvelujen

käytön aiheuttamista kustannuksista.

Lisäksi osa rahoituksesta määräytyy asukasmäärän mukaisesti sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kriteerin perusteella.

Kun rahoitusvastuu siirtyy kunnilta valtiolle, on valtion tuloja lisättävä ja kuntien tuloja vastaavasti vähennettävä niiltä pois siirtyvän rahoitusvastuun verran.

Verotus

Jotta kokonaisveroaste ei kasvaisi, veloitetaan kunnat alentamaan kunnallisveroa. Vähennys on 12,39 prosenttiyksikköä kaikissa kunnissa, kun lait tulevat voimaan.

Verotusta koskevat muutokset toteutetaan verovelvollisten kannalta mahdollisimman neutraalisti. Verorakenteen muutokset eivät aiheuta verotuksen kiristymistä, kun lait tulevat voimaan.

Kipupisteiden kautta uuteen nousuun

60-vuotisjuhlan yleisöä, edessä keskimmaisessa pöydässä EKL:n pj Simo Paassilta, Turun ES:n pj Timo Nurmio ja Turun kaupungin tervehdyksen tuonut Miika Maaskola. Kuva: Antero Kasvi

Turun Eläkkeensaajien yhdistyksen taustalla on värikäs menneisyys menestymisineen, mutta myös karikkoineen. Nyt menneet hankaluudet ovat takana ja yhdistys katsoo tulevaisuuteen innolla ja uudella tavalla tarmolla.

Heti alkumetreiltä yhdistys lähti nousukiitoon. Viirä toiminta on edunvalvontatehtävien lisäksi näkyneet laadukkaissa retkissä ja matkoissa sekä monipuolisessa kerho- ja ryhmätoiminnassa. Tanssi- ja laulukorojen esiintymisillä on ollut kysyntää oman yhdistyksen lisäksi ympäri maata. Juhlavia tilaisuuksia on riittänyt ja palkintoja on ropsahdellut erilaisissa kilpailuissa. Myös hyväntekeväisyysesiintymiset ovat alusta alkaen kuuluneet yhdistyksen toimintaan.

Tänä päivänä toimivia kerhoja on 13, joista itsenäisesti toimiva kalakerho on suurin. Myös korona-aikana on toimintaa ollut käsityö- ja urheilukerhossa, ja tiistaiset kuntokävelyt ovat olleet suosittuja. Normaaliolosuhteissa yhdistys järjestää kuukausittain kaksi jäsentapaamista, joissa on erilaista ohjelmaa, mm. asiantuntijaluentoja.

Kähinöihin tartuttiin hanakasti

Turun Eläkkeensaajien matka tähän päivään on ollut välillä kivikkoistakin. Jäsenmäärä on vuosien varrella vaihdellut 350–650 välillä. Monisatapäiseen joukkoon on mahtunut juoruilua, ristiriitaisia tavoitteita ja toiminnan arvoselua, mikä on luonut kiperiä

haasteita yhdistyksen toiminnalle ja etenkin sen johtamiselle.

Useamman kerran on yhdistyksen toiminnan jatkuminen ollut vaarassa, kun kukaan ei ole halunnut ottaa puheenjohtajan tehtävää vastaan. Muutoinkin hallituksessa työskentely on ollut vaikeaa, kun ei ole tullut kuuluksi ja kokousanniksi on jäänyt pelkkä mielipaha.

Vaikeuksista huolimatta kerhojen toiminta on jatkunut vilkkaana koko ajan. Hallinnon kähinät eivät ole kuitenkaan pysyneet neljän seinän sisällä, vaan juorut ovat levinneet niin yhdistyksen sisällä kuin laajasti sen ulkopuolellakin.

Katse on vahvasti tulevaisuudessa

60-vuotisjuhla osoitti kuitenkin sen, että kissa on nostettu pöydälle ja yhdistys on hakenut uutta happea.

– Nyt menee hyvin. Menneet pitää unohtaa ja katsoa hyvällä mielellä eteenpäin. Nykyinen hallitus toimii rakentavasti ja yhteisten päämäärien hyväksi, sanoo yhdistyksen nykyinen puheenjohtaja **Timo Nurmio**.

Nurmio listaa tärkeitä asioita, joihin tulevaisuudessa keskitytään.

– Talouden kanssa saa olla tarkkana. Menneiden kärhämien lisäksi korona-aika on verottanut jäsenmäärää ja samalla jäsenmaksutuloja. Tilavuokrat lohkaisevat suuren osan yhdistyksen käytettävissä olevista rahoista. Jos kaupungilta tai joltain muulta taholta saataisiin käyttöön ilmaiset tai edullisemmat tilat, yhdistyksellä olisi enemmän rahaa käyttää varsinaiseen toimintaan.

Odotamme päätöstä avustushakemuksemme, jotta voisimme järjestää erilaisia tilaisuuksia sekä omien jäsenten aktivointiin että esim. kuljetusapua sellaisille jäsenille, jotka eivät enää omin avuin pysty osallistumaan toimintaamme.

– Ja totta kai tähtäimessämme on myös uusien jäsenten saaminen. Myös ennen korona-aikaa aloitettua yhteistyötä muiden turkulaisten EKL-yhdistysten kanssa tiivistetään heti kun se on mahdollista.

Sirpa Vanhala

Turun Eläkkeensaajat (alkuperäiseltä nimeltään Turun Seudun Kansaneläkeläiset ry) on vanhin EKL:n yhdistys, joka perustettiin 12.8.1960. Yhdistys oli myös yksi niistä viidestä yhdistyksestä, jotka olivat perustamaassa Eläkkeensaajien Keskusliittoa (alun perin Kansaneläkkeensaajien Keskusliitto ry) 1962 ja Varsinais-Suomen piiriorganisaatiota 1973.

Lähde: Turun ES:n historiikki 1960–2015

Turun ES:n 60-vuotisjuhlien järjestelyjen päävastuu oli yhdistyksen sihteerillä, Aila Grönholmilla. Hänen valtava työpanoksensa huomioitiin komealla kukkakimpulla. Kuva: Anneli Kiiski.

60 vuotta yhdistystoimintaa

Turun Eläkkeensaajien 60-vuotisjuhlaa vietettiin elokuussa kokoontumisrajoituksista johtuen vuoden viiveellä Ruissalon kansanpuistossa. Juhlaväki oli kirjaimellisesti yhtä hymyä ja osallisuuden tunne oli silmiinpistävä. Vapautunut, mukava ja juhmallinen tunnelma välittyi vuosijuhlasta, johon osallistui reilut 100 jäsentä eri puolilta piirin yhdistyksiä.

Avauspuheessaan yhdistyksen puheenjohtaja **Timo Nurmio** lainasi EKL:n silloisen puheenjohtajan, **Uuno Raatikaisen** yhdistyksen 15-vuotisjuhlassa pitämästä puheesta kohtaa, jossa hän asetti juhlivalle yhdistykselle kolme tavoitetta: jäsenhankinta, tiedotustoiminnan tehostaminen ja opintokerhotoiminnan laajentaminen.

EKL:n puheenjohtaja **Simo Paassilta** korosti omassa puheenvuorossaan, että tavoitteista kaksi ensimmäistä ovat ajankohtaisia edelleenkin.

–Tulevassa liittokokouksessa tullaan ankarasti pohtimaan, miten jäsenmäärä saadaan taas nousuun ja miten liiton tiedottaminen saadaan nykyvaatimusten mukaiseksi.

– Jäsenyhdistyksemme ovat upporikkaita, vaikka ne eivät kylve rahassa. Rikkautemme on yhteisöllisyys, yhdessä tekemisen ilo ja toistensa huolehtiminen. Turun Eläkkeensaajat on malliesimerkki siitä ennaltaehkäisevästä, henkisestä ja fyysisestä terveyttä edistävästä toiminnasta, jota jäsenyhdistyksissämme tehdään ympäri Suomea, kiitteli Paassilta.

Turun kaupungin tervehdyksen tuonut, kaupunginvaltuuston puheenjohtaja **Mika Maaskola** kiitteli voilaasti yhdistyksen toimintaa.

– Se on korvaamattoman arvokasta ikäihmisille ja koko Turulle, kun taistellaan liikku- mattomuutta, syrjäytymistä, mielenterveysongelmia ja yksinäisyyttä vastaan. Turun kaupunki on iloinen saadessaan tukea yhdistystoimintaa.

14 jäsentä palkittiin ansiomerkeillä ja vuosien mittaisen arvokkaan panoksensa yhdistyksen toimintaan tuonut **Tellervo Saarela** kunniamitalilla. Juhlien Järjestelyt olivat onnistuneet yli odotusten; ohjelma oli monipuolinen ja esiintyjät oli valittu huolella. Lopuksi yhdistyksen kolme tanssiryhmää yllätti yleisön tanssillaan 'Vaa- leanpunaista samppanjaa'.

Sirpa Vanhala

RIIHIMÄEN
TEATTERI
jo vuodesta 1946

• SAIKKUA, KIITOS! 22.9. - 8.12.
• MIELIPUOLEN PÄIVÄKIRJA 29.10.
• LUOLAMIES 21.11. & 2.12.
• KAJ CHYDENIUS
- KUUN VALOSSA 5.10.

• JARKKO MARTIKAINEN 30.10.
• JOHANNA IIVANAINEN 10.11.
• JUKKA K. & SOSEBOYS 25.11.-11.12.
• SHOWWHAT 19.-20.11.
• LISÄÄ SAIKKUA, KIITOS! 7.10. & 18.11.

Varaukset arkinen klo 10-17 puh. 044 357 0300. Lippukassa avoinna ti klo 14-17, pe klo 14-19, sekä aina 1h ennen esitystä.
info@riihimaenteatteri.fi www.riihimaenteatteri.fi

Tilaviiniä, golfia & tarinoita

Tervetuloa tutustumaan viinivalmistuksen kiehtovaan maailmaan ja maistele oman talon tilaviinejä oppaan johdolla. Nauti golfista ainutlaatuisella kentällä hämäläisessä peltomaisemassa.

Lepaan
viini & puutarha & golf
• Viinilantie 12, 14610 Lepaa •
• puh. 03 6465 283 • www.hami.fi •

TURVALLISEEN LIIKUNTAAN

ESLA
POTKUPYÖRÄ

Turvalliseen liikkumiseen ympäri vuoden.

ESLA
CITYPOTKURI
MAX

Kevyt ja ketterä – pituus vain 112 cm.

ESLA
KÄVELYPYÖRÄ

Tukeva ja turvallinen sisä- ja ulkokäyttöön.

ESLA

Löydä lähin ESLA-
liikuntavälineiden
jälleenmyyjä
ja verkkokauppa:
www.esla.fi

Kotimainen valmistaja vuodesta 1928 E.S. Lahtinen Oy, Seinäjoki | puh. (06) 4299 400 | esla@esla.fi | [f](https://www.facebook.com/esla.fi) [i](https://www.instagram.com/esla.fi)

Ohjelmistossa:

MUSIKAALI WAITRESS – UNELMIEN RESEPTI • SOTA JA RAUHA • KULTA, OLLAAN KOTONA • SAITURI • KOLME ILOISTA ROSVOA

Ryhmäedut jo 20 hengen ryhmälle! Syksyn esitykset myydään turvavälein / Ryhmämyynti (03) 752 6000 • lktryhmat@lahti.fi
Lippumyymälä 0600 30 5757 (1,53€/min+pvm) • lktiliput@lahti.fi • www.lippu.fi / Väliaikatarjoilut (03) 7826 474 • www.lahdenkaupunginteatteri.fi

LAHDEN
KAUPUNGINTEATTERI

KUOPION
KAUPUNGIN
TEATTERI

Puh. 0600 413 143 lippu.fi
ma-la klo 9–19
kuopionkaupunginteatteri.fi

Syksyn ohjelmistossa mm. Kari Heiskanen ennennäkemätön Rintamamiestalo, thrillerimäinen komedia Ulkomaalainen sekä Hollywood-elokuvaan perustuva Sademies!

TUOMAS RÖNKKÖ
Varatuomari
LAKIASIAINTOIMISTO
Espoo Leppävaara
puh. 050 534 9486

Leena-Maijan

KIRJASTOSSA

Leena-Maija Tuominen

Pumpulitehtaalta kynsisalonkiin

■ **Anna-Liisa Haavikko** on tehnyt Kaari Utriosta seikkaperäisen elämäkerran *Kaari* (Siltala 2020, 505 s.). Utrio

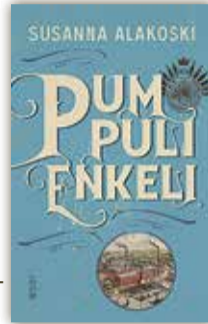
on pikkutyöstä lähtien säästänyt kopiot kaikesta kirjoittamastaan, myös kirjeistä, joten Haavikolla on ollut materiaalia työhönsä yllin kyllin. Lukuisat haastattelut elävöittävät myös Utrion elämäntapaletta hienosti. Kustannusallalla elämäntyönsä tehnyt Untamo Utrio antoi kotikeskusteluissa alkeisopetusta kirjojen kustantamisesta tytölle, joka kirjoitti pienestä pitäen. Kaari kiikutti ensimmäisen käsikirjoituksensa kustantamo Tammeeen, kun isä-Untamo oli jäänyt eläkkeelle. Ja julkaistavaa Tammella riitti. Kaari Utrion tuotanto on huikea. Liki neljäkymmentä historiallista romaania, kymmeniä tietokirjoja, jatkoromaaneja, novelleja, artikkeleita, kirjallisuuskritiikkejä, kolumneja, tv- ja radiokäsikirjoituksia, ohjausta kirjoittajaseminareissa, kymmeniä luentoja kotimaassa ja ulkomailla.

Vuosikausiin Utrion tuotantoa ei oikein 'otettu vakavasti'. Viihderomaanit eivät olleet oikeaa kirjallisuutta. Ei vaikka ne oli kirjoittanut historian maisteri. Vähitellen arvostelijoiden mielipide muuttui ja Utriosta tuli viihdekirjailijana ja historiallisten romaanien kirjoittajana tienraivaaja. Utrio on ansioitunut ja palkittu kirjailija, hän on vaikuttanut mielipiteillään monilla eri areenoilla, ottanut kantaa ja myös toiminut. Samalla kun ihailen ja arvostan Utrion hienoa uraa, hänen monipuolista yhteiskunnallista osallistumistaan ja aikaansaannoksiaan, ihailen myös Anna-Liisa Haavikon elämäkertaa. Huikeiden saavutusten ohella kuvataan myös elämän nurjat puolet, hienovaraisesti ja totuudellisesti. Teos on kulttuurihistoriallisesti erittäin arvokas.

Utrion laajasta tuotannosta *Rautalilja* (Tammi 2021, 298 s.), on julkaistu ensimmäisen kerran vuonna 1979. Se on hyvä esimerkki Utrion romaaneista: kaunis, köyhä nainen ja mies, jonka rakkautta kannattaa tavoitella ja toisaalta ei kannata. Ruukkiyhteisön kuvaus 1820-luvulta on hyvin kiehtovaa. Rahanheet ruukin omistajat eivät arvosta työntekijöitensä ammattitaitoa eivätkä välitä miten työntekijät selviytyvät rankan työnsä kanssa. Uudenlaiset tuulet ovat

tulossa nuorempien sukupolvien myötä. Kaunis nainen ja komea mies saavat tietysti toisensa.

■ **Susanna Alakosken** *Pumpulienkeli* (suom. Sirkka-Liisa Sjöblom, WSOY 2021, 484 s.) on kertomus Vaasan pumpulitehtaasta ja sen työläisistä alkaen vuodesta 1905.

Kirjan päähenkilö on Pohjanmaalla kasvanut Hilda. Tytön äiti on sairastunut Hildan syntymän jälkeen sikäläisen sanonnan mukaan 'tuijotustautiin'. Tytön on kasvattanut hänen tätinsä, joka opettaa tytölle tarinoiden kautta elämisen taitoja. Kristillisestä ja raittiushenkisestä kasvatuksesta huolimatta, tai ehkäpä juuri sen takia, Hildalle 'käy hullusti' ja hänet karkotetaan pois kotitalosta.

Hilda päätyy Vaasaan pumpulitehtaalle ja ystävystyy siellä Hellin kanssa. Helli on oman aikansa feministi ja ammattiyhdistysliikkeen harras kannattaja. Hilda joutuu tavan takaa päivittelemään ystävättärensä tinkimättömyyttä, mutta joutuu usein myöntämään, että tämä on vaatimuksissaan oikeassa. Alakoski on syntynyt Vaasassa ja elänyt jo lapsesta lähtien Ruotsissa. Pumpulienkellisäkin Hildan poika vaimoineen lähtee paremman elämän perässä Ruotsiin. Romaanissa kerrotaan hyvin seikka-peräisesti pumpulitehtaan toiminnasta, tuntuu että koneet jyskäävät ympärillä, langat ja kankaat risteilevät näkökentässä. Henkilöt ja heidän elämänsänsä olivat niin kiinnostavia, että odotan jatkoa, tulossa on kirjailijan mukaan neliosainen romaanisarja.

■ **Ocean Vuongin** romaani *Lyhyt maallinen loistomme* (suom. Tero Valkonen, S&S 2021, 268 s.) on Vietnamista Filippiinien kautta kaksivuotiaana Yhdysvaltoihin perheensä kanssa muuttaneen kirjailijan toinen teos. Esikoinen, runoteos on palkittu T.S. Elliot- ja Whiting-palkinnoilla. Lyhyt maallinen loistomme on päässyt arvostetun kirjapalkinnon National

Book Awardin listalle Yhdysvalloissa. Häkellyttävä ja uskomaton saavutus: Vuong on sukunsa ensimmäinen luku- ja kirjoitustaitoinen jäsen. Teos on kirje Vuongin äidille, joka ei koskaan kykene itse lukemaan, mitä hänen poikansa on kirjoittanut heidän elämästään. Vuongin isoäiti rakastui Vietnamin sodan aikana amerikkalaiseen sotilaaseen. Heille syntyi lapsia, mutta sodan melkskeissä aviopari ajautui erilleen. Yhdysvalloissa isoäidin mieli pirstoutuu ja hän ei saa millään tavalla enää elämästä kiinni. Pikkukoira, kuten naiset poikaa nimitävät, äiti työskentelee kynsisalonlongissa. Työpäivät ovat pitkiä ja fyysisesti hyvin raskaita. Elämä Yhdysvalloissa on ankaraa taistelua olemassaolosta ja lähes näköalatonta. Hyvä elämä, jota kaikki Yhdysvalloissa tavoittelevat, on Vuongille ja hänen kanssaihmisilleen aivan omanlaista. Pikkukoira kasvaa aikuiseksi, rakastuu, mutta menettää rakkaansa. Tarinoiden ankeudesta huolimatta kirja on kaunis, sen kieli on lumoaavaa, samoin kirjailijan tapa kertoa tarinaansa. Kaikkien vaikeuksien ja koettelemusten ohessa, elämässä on aina myös toivoa.

■ Toivoa on myös **Deborah Levyn** omaelämäkerrallisessa romaanissa *Mitä en halua tietää* (suom. Pauliina Vanhatalo, Kustantamo S&S 2021, 125 s.). Kirjan nimilehdellä kerrotaan, että kirja on vastaus George Orwellin vuonna 1946 julkaistuun esseeseen Miksi kirjoitan. Levy kirjoittaa, jotta hän ymmärtäisi, miksi hänen rotuerottelua vastustava isänsä virui vankilassa vuosikautia Etelä-Afrikassa, mitä hänen perheelleen tapahtui kun he isän vapaututtua muuttivat Englantiin ja ennen kaikkea, miksi hän kirjoittaa. Kukaan ei kuuntele tyttöä, joka on uudessa kotimaassaan kaikkialla ulkopuolinen, etenkin luostarikoulussa. Vain kirjoittaminen pitää hänen mielensä terveenä. "Kirjailijaksi tullakseni minun täytyi oppia keskeyttämään, käyttämään ääntäni, puhumaan vähän kovempaa, ja vielä kovempaa, ja vielä kovempaa, ja sitten vain puhumaan omalla äänelläni, joka ei ole lainkaan kova". Trilogian kaksi muuta osaa ovat tulossa. Levyn teos on kuulas ja monella tavalla sykähdyttävä.

Varaa oma viikonloppusi
• 15.–17.10.
• 19.–21.11.

299 €
/hlö/2hh
1 hh lisä
30 €/vrk

HENGÄHDÄ HARJULLA – viikonloppu Kruunupuistossa

Johdatamme sinut hyvään hengittämiseen puhtaassa ja kauniissa harjuluonnossa, joka hoivaa niin kehoa kuin mieltä.

Asiantuntijoidemme ohjauksessa ja erilaisten hengitysharjoitusten avulla löydät keinoja oman hyvinvoinnin ja palautumisen tukemiseen.

SISÄLTÖ:

- Täysihoidomajoitus
- Ohjattua liikuntaa
- Rentoutumisharjoituksia
- Saunaelämys
- Tietoisien läsnäolon harjoitus
- Saimaan rannalla

KATSO LISÄÄ: www.kruunupuisto.fi

KRUUNUPUISTO

Vaahersalontie 44, 58450 Punkaharju | www.kruunupuisto.fi
puh. +358 (0)44 763 9130 | myyntipalvelu@kruunupuisto.fi

Vähäjärven Lomakoti
toivottaa tervetulleeksi joulun viettoon!

Joulupakettimme 2021:
3 vrk 23.-26.12.2021 to-su alk. 250 €/hlö

Pikkujoulujuhlamme:
Juhlapöytäme alkaen 27,00 €/hlö

Lisätietoja:

www.vahajarvi.fi
myynti@vahajarvi.fi

045-77321095,

Muntsilantie 19, 14680 Alvettula

Tervetuloa!

**Eläkkeensaaja-lehden
ilmoitusmyynti**
045 110 4122

Toimituksen pöydänreunalta

löytöretkien maailmaan

Eläkkeensaaja-lehden toimitussihteerinä yli 17 vuotta toiminut Ulla Wallinsalo siirtyi syyskuun alusta toimituksen pöydänreunalta kolmanteen elämänvaiheeseensa. Ullalla ei kuitenkaan omien sanojensa mukaan aika tule pitkäksi, sillä hänellä on jo liuta ajatuksia siitä, mille kaikelle mielikuvitusta ruokkivalle tekemiselle nyt voidaan antaa tilaa.

Hurjan pitkä aika ja iso osa ihmisen eloa ja työelämävuosia jäi taakse, kun Ulla Wallinsalo elokuussa luovutti Eläkkeensaaja-lehden toimitussihteerin työt seuraajalleen.

Pitkään työrupeamaan samassa työpaikassa on mahtunut monenlaista; jäsenlehden tekoa pääasiassa, mutta myös muiden painotöiden suunnittelua ja kuvankäsittelyä, oli kyse sitten liiton, Rajaniemen lomakeskuksen tai muun sidosryhmän tarpeista. Lisäksi tehtäviin on mahtunut liiton kotisivujen suunnittelua ja ylläpitoa, liiton Facebook-sivujen päivitystä sekä jäsenneuvontaa mm. toimituksellisiin aineistoihin liittyen.

– Vuonna 2006 sain luvan perustaa lehden toimitusneuvoston, jossa aluksi oli vain muutama jäsen, mutta vuoden 2010 vaiheilla jo yksi jäsen jokaista piiriä edustamassa. Toimitusneuvosto on ollut tällaiselle yksin lehteä toimittavalle kullannarvoinen tuki, Ulla miettii.

– Työ on ollut pitkälle itsenäistä yksinpuurtamista, erityisesti ensimmäisinä vuosina, kun lehti ilmestyi kahdeksan kertaa vuodessa. Vaikka lehti oli ohuempi, se oli suurempikokoinen, ja töitä kulkeutui kotiinkin. Se harmittaa näin jälkepäin, sillä siinä unohti itsensä ja oman vapaa-ajan tärkeyden; terveys ei tykännyt. Vuosiin mahtuu pari lehtiudistustakin, viimeisin vuonna 2011.

Vastapainoksi Ulla kertoo löytäneensä EKL:n ympyröistä ja verkostoista tosi mukavia, luotettavia ja yhteistyöhalukkaita tuttavuuksia, useita ystäviä jopa. Hän antaa kiitosta etenkin kallisarvoisille avustajilleen, jäsenistölle ja yhteistyökumppaneille ympäri maan.

– Mukaan mahtuvat kymmenet toimitusneuvostossa toimineet innostuneet ihmiset ympäri Suomea sekä tärkeät työtoverit. Kiitos joka ikiselle teille, jotka tunnistatte itsenne tästä! Lähtöni myötä päävastuu lehden taitosta siirtyy Vitale Ay:lle, Ulla kertoo.

”Hyvillä mielin lähdän päin uutta elämänvaihetta”, kertoo Ulla Aurajoen rannalla.

Kuva: Sirpa Vanhala.

Kirja ja kynä kädessä pienestä pitäen

Kirjoittaminen, lukeminen ja piirtäminen vetivät Ullaa puoleensa pienestä pitäen.

– Pienenä minusta piti tulla satukirjailija, mutta epä tullutkaan – tuli viestinnän sekatyöläinen, Ulla kertoo.

– Opiskelin kaupallisia aineita, tiedottamista ja markkinointia sekä mainontaa, Ulla kertoo. Tietotekniikan kehittyessä piti opiskella lisää, mm. visuaalista viestintää ja digitaitoja.

Ullalla on aina ollut läheinen suhde myös kulttuuriin.

– Kulutin 3,5 vuotta penkkiä Helsingin yliopistossa oppoutuen kulttuurintutkimukseen ja toimin samalla kirjoittavana ja graafista suunnittelua tekävänä freelancerina. Neljän vuoden Espanjassa asumisen ja lehtitöiden jälkeen palasimme takaisin ja EKL löytyi sen jälkeen, Ulla kertoo.

Sananvapauden, ihmisarvojen ja tasa-arvon tärkeys

Vahva persona välittyi Ullan arvoissa ja toiminnassa, eikä

hän väkisin yritä sopia väärin muotteihin.

– Arvostan vapaata keskustelukulttuuria ja avointa ajatusten vaihtoa. En juurikaan kestä typeryyttä tai sanahelinää, joka ei tarkoita mitään. Yhtä totuutta tai ylintä viisautta ei löydy yhdeltä ihmiseltä, ja voin kyllä vaihtaa mielipidettäni, jos joku pystyy vakuuttamaan minut, Ulla pohtii.

– Joistain asioista en kuitenkaan luovu, enkä edes kykene: kunnioituksesta ja rakkaudesta toisia elollisia kohtaan, oikeudenmukaisuuden vaatimuksesta ylipäättään.

Nyt on aikaa etsiä, ja löytää

Ulla ei koe jäävänsä tyhjän päälle, vaikka päivätyöt päättyvätkin. Ainakin suunnitelmien tasolla hän kokee maailmassa olevan paljon kiinnostavaa löydettävää.

– Aion keskittyä ja syventyä asioihin, jotka työvuosina jäivät väkisin vähemmälle. Ehkä aloitan portugalin kielien tai taidehistorian opiskelun uudelleen? Luen kaikki lukematta jääneet kirjani ja katselen kaikki leffakirjastoni

elokuvat. Saatan hyvinkin uppoutua eläintensuojeluun. Reissan vähän ja ainakin hankin uudet vaelluskengät, hän innostuu.

Joulukuussa 2020 toteutetussa Eläkkeensaaja-lehden lukijakyselyssä lehti sai jälleen erinomaiset arviot lukijoilta. Lukijakyselyn tuloksia voi käydä katsomassa EKL:n verkkosivuilla osoitteesta www ekl.fi/tietoa-meista/elakkeensaaja-lehti/tutustu-lehteen/

– Jäsenlehteä on tehty jo 50 vuotta. Siinä on jokainen lehdentekijä omalla vahtivuorollaan vienyt tuotetta eteenpäin, kehittänyt sitä ja

toteuttanut näkemystään järjestön vaatimukset huomioiden ja sen ydinviestiä kunnioittaen. Eli työ on aina erilaisten näkemysten yhteensovittamista, journalismin periaatteita ja kohderyhmän toiveita unohtamatta, Ulla miettii.

– Toivottavasti myös lukijoidemme toiveet erilaisten rohkeiden ja houkuttelevien ideoiden vahvistamina pysyvät keskiössä vastedeskin lehden kehittämistyössä. Selkokielisyyden osuus vaatii edelleen vahvistamista.

Sirpa Vanhala

Eläkkeensaaja-lehti uusiin käsiin

Ulla ehti vielä joiltain osin vaikuttaa nyt kädessäsi olevaan Eläkkeensaaja-lehteen, mutta keskeneräiset työt ja lehden toimitusneuvostossa esille nousseet lehden kehittämisehdotukset hän luovutti jo elokuun lopussa seuraajalleen Anneli Velholle.

”Aloitin EKL:n viestinnän suunnittelijana 18.8. Teen Eläkkeensaaja-lehteä, vastaan sosiaalisesta mediasta ja verkkosivusta: kirjoitan, suunnittelen ja teen visuaalista viestintää.

Olen opiskellut digitaalista markkinointia ja suorittanut datanomin digitaalisen viestinnän tutkinnon. Strategista viestintää opiskelin Helsingin yliopistolla ja palvelumuotoilua Aalto-yliopistossa ja Laureassa. Lisäksi paljon muuta viestintään ja tietotekniikkaan liittyen.

Viestinnässä minua kiehtoo vaikuttaminen ja asioiden ymmärrettäväksi sanoin ja kuvin. Pohjakoulutukseltani olen arkkitehti (TKK). Sillä saralla kiinnostukseni kohteita ovat rakennussuojelu, korjaus- ja ekorakentaminen.

Viestintää ja arkkitehtuuria yhdistää mahdollisuuksien näkeminen ja asioiden näkyväksi tekeminen. Yleisesti ottaen olen tee se itse -ihminen. Toteutan käsityöläisen vaistoani talossa ja puutarhassa: kesäisin teen rakennus- ja puutarhahommia vapaa-ajankiinteistöissäni Pertunmaalla. Hirsinen omakotitalo kylän keskustassa on vuodelta 1946.

Myös japanilainen puutarha-arkkitehtuuri kiinnostaa: temppeilit, puutarhat ja teehuoneet. Kaksi kertaa olen ollut siellä opintomatalla. Niiden inspiroimana minulla on ollut muutama taidenäyttely.

Kotisivultani voi kurkata kuvia harrastuksistani: www.annelivelho.fi/harrastukset/

Edellisessä työssäni toimin Turvallisuus ja kemikaaliviraston ylitarkastajana (viestintä), Ruokavirastossa johdon strategisessa tuessa päivittäisviestinnässä viestintäasiantuntijana ja sitä ennen Opetushallituksessa koulutus- ja kustantaminen yksikön markkinointisuunnittelijana. Virkamiehen tehtäväni olivat määräaikaisia sijoituksia.

Moniin mielenkiintoisiin aloihin ja ihmisiin olen saanut työssäni tutustua. Nyt odotan innolla työskentelyä teidän kanssanne!

